

Marinka Mäkelä

YHTENÄINEN EUROMAKSUALUE JA SEN VAIKUTUKSET
SATAKUNTALAISIIN PK-YRITYKSIIN

Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto
2012

YHTENÄINEN EUROMAKSUALUE JA SEN VAIKUTUKSET SATAKUNTALAISIIN PK-YRITYKSIIN

Mäkelä, Marinka
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Tammikuu 2012
Ohjaaja: Julenmaa, Marja-Liisa
Sivumäärä: 39
Liitteitä: 2

Asiasanat: SEPA, yhtenäinen euromaksualue, maksuliikenne, pk-yritys

Opinnäytetyön aiheena oli Yhtenäinen euromaksualue (Single Euro Payments Area, SEPA) ja sen vaikutukset satakuntalaisiin pk-yrityksiin. Yhtenäinen euromaksualue on EU:n laajuinen maksamisen integraatiohanke. Sen tavoitteena on helpottaa rajat ylittävien elektronisten maksujen tekemistä tilisiirtoina, suoraveloituksina tai pankkikorttimaksuina.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa satakuntalaisten kaupan- ja palvelualojen pk-yritysten ajatuksia SEPA -hankkeesta, sen tuomia ongelmia ja hyötyjä sekä sen vaikutuksia yritysten kustannuksiin. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä Satakunnan Yrittäjät ry:n kanssa ja kaikki tutkimuksen osallistuvat yritykset olivat Satakunnan Yrittäjät ry:n jäsenyrityksiä.

Työn teoriaosuudessa selvitetään SEPA:n keskeinen tarkoitus sekä sen mukanaan tuomat muutokset yleisellä tasolla. Olennaisimmat muutokset koskevat SEPA -palveluita, yhtenäisiä standardeja sekä maksupalvelulakia. Teoriaosuudessa keskitytään erityisesti SEPA -palveluihin kuten tilisiirtoon, maksukortteihin, suoraveloitukseen sekä e-laskuun. Teoriaosuudessa esitellään myös SEPA:an siirtymisen aikataulu ja hankkeen takana olleet tahot.

Opinnäytetyön empiirisessä osassa hyödynnettiin sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Haastattelemalla Satakunnan Yrittäjät ry:n SEPA – asiantuntijaa pyrittiin tarkentamaan tutkimusongelmaa ennen varsinaista tutkimusta ja saatiin hyödyllistä tietoa tutkimuslomakkeen kysymysten sisällön täsmentämiseksi. Kvantitatiivinen tutkimus toteutettiin sähköisellä kyselylomakkeella, joka lähetettiin 2426 yritykselle. Kyselyyn vastasi yhteensä 330 yritystä ja vastausprosentti oli 14,5 %.

Tutkimuksesta kävi ilmi, että SEPA:sta on eniten hyötyä kotimaan ulkopuolella toimiville yrityksille. Valtaosa kotimaassa toimivista yrityksistä ei koe SEPA:n tuovan suurta hyötyä. Kyselyssä tuli ilmi, että SEPA:n aiheuttamia kustannuksia on vaikea arvioida. Aiheeseen liittyvää tietoa on ollut sopivasti saatavilla, mutta ongelmana on ollut tiedon ymmärrettävyys.

SINGLE EURO PAYMENTS AREA AND THE EFFECTS ON SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN SATAKUNTA

Mäkelä, Marinka
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
January 2012
Supervisor: Julleenmaa, Marja-Liisa
Number of pages: 39
Appendices: 2

Keywords: SEPA, Single Euro Payments Area, payment transactions, SME

The topic of this thesis was SEPA (Single Euro Payments Area) and its effects on small and medium enterprises in Satakunta. SEPA stands for the European Union (EU) payments integration initiative. The purpose of SEPA is to integrate the multitude of existing national euro credit transfer and euro direct debit schemes into a single set of European payment schemes.

The objective of this thesis was to survey the views of small and medium enterprises of Satakunta about the SEPA –initiative, problems and benefits of SEPA and the effects on costs. This research was made in co-operation with Satakunnan Yrittäjät ry and all of the enterprises involved in this research were members of Satakunnan Yrittäjät ry.

The theory consists of the central purpose of SEPA and the changes it brings in general. The main changes are SEPA –services, integrated standards and payment services directive. The theory part of this thesis focuses particularly on SEPA –services such as credit transfer, debit cards, direct debits and e-invoice. Also the schedule of the transition and the organizations behind the initiative are presented.

The empirical part of this thesis consists of qualitative and quantitative research methods. SEPA-specialist Jouko Viljamaa was interviewed first in order to get useful information for the quantitative research. The quantitative research was executed with an electronic questionnaire that was sent to 2426 enterprises. The response rate was 14,5 %.

It transpired from the research that international enterprises benefit from SEPA. Majority of the enterprises which operate only inside the home country don't think that SEPA brings any notable benefit for them. It turns out that it's difficult to estimate the true costs of SEPA. There has been enough information associated to SEPA but the problem has been intelligibility of the information.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	SEPA (SINGLE EURO PAYMENTS AREA).....	7
2.1	Tavoitteet	7
2.2	Muutokset taloushallintoon ja maksuliikenteeseen	7
2.3	Maksupalvelulaki.....	8
2.4	Keskeisimmät käsitteet	10
3	SEPA:N KÄYTTÖÖNOTTO SUOMESSA.....	11
3.1	SEPA:an siirtymisen aikataulu	11
3.2	SEPA -organisaatio Suomessa.....	12
3.3	Yhtenäinen infrastruktuuri ja standardit	13
3.4	SEPA -palvelut	15
3.4.1	Tilisiirto.....	15
3.4.2	Maksukortit	16
3.4.3	Suoraveloitus.....	16
3.4.4	E -lasku.....	18
4	TUTKIMUSMENETELMÄT.....	20
4.1	Kvalitatiivinen tutkimus	20
4.2	Kvantitatiivinen tutkimus	21
5	TUTKIMUKSEN TULOKSET	22
5.1	Taustatiedot.....	22
5.2	Mielipiteet ja tiedon saatavuus	23
5.3	E -laskun käyttöönotto	26
5.4	Kustannukset.....	27
5.5	SEPA -päivitykset.....	31
5.6	Avoimet kysymykset	31
6	TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	33
6.1	Tutkimuksen tulosten tarkastelu	33
6.2	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	35
6.2.1	Validiteetti.....	36
6.2.2	Reliabiliteetti	36
	LÄHTEET.....	38
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihe on SEPA eli Single Euro Payments Area ja sen vaikutuksen satakuntalaisiin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Tavoitteena on kartoittaa kaupan- ja palvelualojen yritysten ajatuksia SEPA -hankkeesta, sen tuomia ongelmia ja hyötyjä sekä sen vaikutuksia yritysten kustannuksiin.

SEPA tarkoittaa yhtenäistä euromaksualuetta maksuliikenteelle. Hankkeen tavoitteena on saavuttaa mahdollisimman automaattinen maksujen käsittely yhteisin standardein, sopia yhteisistä toimintatavoista, tehostaa sekä kotimaan- että ulkomaanmaksujen käsittelyä sekä huolehtia kustannustehokkuudesta. SEPA -hanke kattaa kaikki tärkeimmät sähköiset maksutavat, kuten tilisiirrot, korttimaksun ja suoraveloituksen. Uudistus vaikuttaa kaikkiin yrityksiin riippumatta siitä, toimivatko ne vain kotimaassa tai myös kotimaan ulkopuolella (Suomen Pankin www-sivut 2011).

Opinnäytetyön aihe on erittäin ajankohtainen ja se lähti omasta mielenkiinnosta aiheetta kohtaan. Työn toimeksiantajana toimii Satakunnan Yrittäjät ry, mikä tekee siitä myös työelämälähtöisen. Tutkimuksen avulla Satakunnan Yrittäjät ry saa arvokasta tietoa jäsenyrityksiensä SEPA:an liittyvistä ajatuksista ja pystyy kehittämään palveluitaan.

Tutkimuskysymyksen voisi muodostaa seuraavanlaisesti: Mitä vaikutuksia yhtenäisellä euromaksualueella on satakuntalaisiin pk-yrityksiin, tai mitä hyötyä tai haittaa sillä on ollut satakuntalaisiin pk-yrityksiin. Tutkimus rajataan satakuntalaisiin pieniin ja keskisuuriin kaupan- ja palvelualan yrityksiin, jotka kaikki ovat Satakunnan Yrittäjät ry:n jäsenyrityksiä. Tutkimuksessa tarkastellaan erityisesti SEPA:n vaikutuksia yritysten maksuliikenteeseen, asiakaspalveluun ja kustannuksiin.

Tutkimuksessa käytetään niin kvalitatiivisia kuin kvantitatiivisiakin tutkimusmenetelmiä, sillä ne täydentävät toisiaan. Tutkimus aloitetaan laadullisella tutkimuksella haastattelemalla Satakunnan Yrittäjät ry:n SEPA -asiantuntijaa Jouko Viljamaata, tarkoituksena saada osviittaa kvantitatiiviselle tutkimukselle. Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus toteutetaan sähköisellä kyselylomakkeella, joka lähetetään

2426 yritykselle. Teoreettinen tutkimus on keskeisessä osassa, sillä aiheen ajankoh-
tauisuuden vuoksi tietoa löytyy runsaasti Finanssialan Keskusliiton julkaisuista, pank-
kien verkkosivuilta, sekä lehtiartikkeleista.

Kuviossa 1 on esitetty opinnäytetyön viitekehys yksinkertaistettuna. Ensinnäkin tarkaste-
len yhtenäistä euromaksualuetta yleisesti. Tuon esille sen tavoitteet sekä tahot, jotka
ovat SEPA – uudistuksen takana. Muutoksista yritysten taloushallintoon sekä maksu-
liikenteeseen tarkastellaan yleisellä tasolla ja kerrotaan uudesta maksupalvelulaista,
joka vaikuttaa kaikkiin yrityksiin.

Seuraavaksi tarkastelen yhtenäistä euromaksualuetta Suomessa. Otan esille aikatau-
lun, jonka mukaan Suomi siirtyy SEPA:an sekä kerron suomalaisista organisaatiosta,
jotka ovat vieneet hanketta eteenpäin. Tarkastelen lähemmin myös uudistuneita
SEPA – palveluita, kuten tilisiirtoa, suoraveloitusta sekä E-laskua.

Opinnäytetyön tutkimusosassa keskityn SEPA:n vaikutuksiin satakuntalaisten pien-
ten ja keskisuurien yritysten näkökulmasta. Yrityksille lähetettävän kyselylomakkeen
avulla selvitän, miten yritykset ovat ottaneet uudistukset vastaan, mitä ongelmia ne
ovat kohdanneet sekä mitä hyötyä uudistus tuo tullessaan.

Kuvio 1. Opinnäytetyön viitekehys

2 SEPA (SINGLE EURO PAYMENTS AREA)

2.1 Tavoitteet

Eurooppalaiset pankit, Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit sekä Euroopan komissio ja maksupalveluiden käyttäjät sidosryhmäfoorumien kautta ovat luomassa yhtenäistä euromaksualuetta (Single Euro Payments Area, SEPA), jonka tavoitteena on, että kuluttajat, yritykset ja yhteisöt voivat maksaa ja vastaanottaa euromääräisiä maksuja samoin ehdoin, oikeuksin ja velvollisuuksin riippumatta siitä, onko maksu maan sisäinen tai maiden välinen. Päämääränä on luoda maksamisen peruspalveluille yhtenäiset käytännöt ja standarditaso. Maksaminen SEPA -alueella ei jatkossa eroa maksamisesta kotimaassa, vaan maksut kulkevat samoin ehdoin, samalla standardilla ja samalla hinnalla kuin kotimaassakin. (Sampo Pankin [www-sivut 2011.](#))

SEPA:n tavoitteena on nopeuttaa euroalueen maksuliikennettä, helpottaa palveluiden vertailtavuutta ja hyödyttää eurooppalaista kaupankäyntiä. Tavoitteena on yhteisien standardien avulla luoda alue, jossa kaikki euromaksut ovat kuin kotimaan maksuja. Maksuja voi tehdä koko SEPA -alueella yhtä tehokkaasti ja luotettavasti kuin kotimaan maksuja tänä päivänä. SEPA:n ansiosta yksi pankkitili ja maksukortti riittävät koko alueella, ja maksupalveluiden laatu säilyy vähintään ennallaan tai nousee (Sampo Pankin [www-sivut 2011.](#))

2.2 Muutokset taloushallintoon ja maksuliikenteeseen

SEPA tuo erityisesti suurille, kansainvälisille yrityksille mahdollisuuden palvelujen tehostamiseen, sekä kustannussäästöihin taloushallinnon ja maksuliikenteen rationalisoinnin kautta. Yhden tilin kautta on mahdollista hoitaa koko SEPA -alueen maksuliikenne samoin standardein ja järjestelmin. SEPA -alueeseen kuuluu yhteensä 32 maata: kaikki EU-maat sekä Islanti, Norja, Liechtenstein, Monaco ja Sveitsi. (Finanssialan Keskusliiton [www-sivut 2011.](#))

Kaikkien yritysten taloushallintoon vaikuttavat maksuliikenteessä käytettävä XML-standardi, IBAN ja BIC. Ne edellyttävät muutoksia taloushallinnon ja maksuliikenteen järjestelmiin, joissa käsitellään tilitietoja. Tällaisia järjestelmiä ovat osto- ja myyntireskontrat ja palkanmaksujärjestelmät. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

Erityisesti kaupan- ja palvelualan yrityksiin vaikuttavat muutokset maksuvälineissä. SEPA -kortit edellyttävät palveluyrityksiltä ja kaupalta EMV -kortteja hyväksyviä maksupäätteitä ja maksupääteohjelmistoja, sekä sopimuksia maksutapahtumien välittämisestä. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

2.3 Maksupalvelulaki

Maksupalvelulaki yhtenäistää maksupalveluja ja nopeuttaa maksamista EU- ja ETA-maissa sekä parantaa kuluttajansuojaa. Laki perustuu Euroopan Unionin maksupalveludirektiiviin (Payment Services Directive, PSD). Direktiivin tavoitteena on ollut luoda yhtenäinen lainsäädännöllinen perusta yhtenäiselle euromaksualueelle. Maksupalvelulaki vaikuttaa yksityishenkilöiden ja yritysten pankkipalveluihin kuten maksuliikkeeseen, kortteihin, tileihin ja niiden ehtoihin. (Nordean www-sivut 2011.)

Uusi maksupalvelulaki astui voimaan 1.5.2010. Maksupalvelulaille kumotaan tilisiirtolaki ja lisäksi lain täytäntöönpanon yhteydessä toteutetaan eräitä muutoksia

- kuluttajansuojalakiin
- viestintämarkkinalakiin
- eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annettuun lakiin
- henkilötietolakiin
- eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annettuun lakiin
- veronkantolakiin

Lain soveltamisalaan kuuluvia maksupalveluita ovat muun muassa tilisiirrot, suora-veloitukset ja pankki- ja luottokorttimaksut sekä laissa tarkemmin määritellyissä tapauksissa matkapuhelimella maksaminen. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 4.)

Laki sisältää säännökset palveluntarjoajan tiedonantovelvollisuuksista maksupalvelun käyttäjälle. Siinä säädetään myös maksupalveluja koskevan puitesopimuksen muuttamisesta ja päättämisestä, maksutapahtumien käynnistämisestä, toteuttamisesta ja toteuttamisajoista sekä arvopäivän määräytymisestä. Merkittävä muutos entiseen on rajat ylittävien tilisiirtojen toteuttamisajan lyhentäminen ensin kolmeen työpäivään ja vuoden 2012 alusta lähtien yhteen työpäivään. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 4.)

Maksupalvelulaista löytyy myös säännökset maksukorttien ja muiden maksuvälineiden käyttöön liittyvistä maksupalvelun käyttäjän ja palveluntarjoajan oikeuksista ja velvollisuuksista. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 4.)

Maksupalvelulaki vaikuttaa yrityksiin vähemmän kuin henkilöasiakkaisiin. Suurimmat vaikutukset yrityksille ovat maksujen välityksen nopeutuminen, sekä pankkien tiedonantovelvollisuuden laajeneminen. Pankin on esimerkiksi ilmoitettava asiakkaalle maksujen toimeksiannoista, joita ei ole voitu toteuttaa. Tällainen tilanne syntyy yleensä silloin, kun laskutettavan tilillä ei ole eräpäivänä katetta tilisiirrolle. Maksupalvelulaki mahdollistaa myös oikeuden vaatia maksun palautusta tai hyvitystä pankilta 13 kuukauden kuluessa, jos pankki on toteuttanut maksun virheellisesti tai jättänyt maksun kokonaan toteuttamatta. (Säästöpankin www-sivut 2011.)

Maksujen välitys nopeutuu siten, että Suomesta toiseen EU-maahan tai ETA-maahan maksettava maksu on aiempaa nopeammin maksun saajalla. Maksu välittyy saajalle alkuvaiheessa kolmen pankkipäivän kuluessa maksupäivästä, ja vuodesta 2012 lähtien vain yhden pankkipäivän kuluessa. (Säästöpankin www-sivut 2011.)

Myös suoraveloituksen maksaja voi vaatia maksunsa palautusta pankiltaan 8 viikon kuluessa veloituspäivästä, jos suoraveloituksen tai korttimaksun tarkka rahamäärä ei ole ollut etukäteen tiedossa, maksun määrä on poikennut huomattavasti siitä, mitä on voinut kohtuudella odottaa, tai maksaja ei ole saanut maksunsaajalta ennakoilmoitusta vähintään 4 viikkoa ennen eräpäivää. Tällaisissa tapauksissa pankilla on oikeus veloittaa pankin palauttama summa laskuttajalta. (Säästöpankin www-sivut 2011.)

Uuden lain seurauksena myös toistavaissuoritusten, kuten palkkojen ja eläkkeiden maksatusaikataulu pankkien välillä muuttuu. Maksajan pankki lähettää toiseen pankkiryhmään menevät toistuvaissuoritukset vasta maksupäivänä aamuyöllä, joten suoritusten saajat saavat rahat tililleen joitakin tunteja nykyistä myöhemmin. Ennen maksupalvelulakia palkansaajat ovat saaneet suorituksen tililleen heti vuorokauden vaihtuessa. Myös SEPA -tilisiirrot käsitellään pankeissa vasta maksupäivän aamuyöllä, joten maksut tulevat tileille nykyistä myöhemmin. (Säästöpankin www-sivut 2011.)

2.4 Keskeisimmät käsitteet

Opinnäytetyön keskeisimmät käsitteet ovat seuraavat:

- BIC eli Bank Identifier Code on pankin yksilöivä tunnus. Maksun saajan BIC on pakollinen SEPA -maksuissa. Tilinumero esitetään SEPA – maksuissa IBAN -muodossa.
- IBAN eli International Bank Account Number on tilinumeron kansainvälinen esitystapa. Maksun saajan IBAN on pakollinen SEPA -maksuissa. Suomalainen IBAN – tilinumero koostuu 18 merkistä.
- Lyhenne EMV tulee korttimaksamisen standardin kehittäneistä kansainvälisten Europayn, MasterCardin ja Visan nimistä. Magneettijuovalla varustetut maksukortit korvautuvat uusilla EMV -standardin mukaisilla sirukorteilla maailmanlaajuisesti SEPA:n ansiosta. (Nordean www-sivut 2011)
- PE-ACH (Pan-European Automated Clearing House) on Euroopan laajuinen maksujen selvityskeskus (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011).
- UNIFI (ISO 20022) XML-standardi on sovittu käytettävän yhtenäisissä eurooppalaisissa tilisiirroissa ja suoraveloituksissa sekä asiakasyhteyksien eurooppalaisessa standardoinnissa (OpusCapitan www-sivut 2011)
- European Payments Council (EPC) tarkoittaa Euroopan maksuneuvostoa, joka on eurooppalaisten pankkien yhteistyöelin. Maksuneuvostossa on mukana eurooppalaisia pankkiyhdistyksiä ja pankkeja.

3 SEPA:N KÄYTTÖÖNOTTO SUOMESSA

3.1 SEPA:an siirtymisen aikataulu

SEPA:n käyttöönotto merkitsee muutoksia sekä kotimaassa että SEPA -alueella rajat ylittävissä maksamisessa. SEPA -muutokset on tehtävä, vaikka yritys toimisi vain Suomen alueella, sillä myös kotimaassa maksettavista maksuista tulee SEPA -maksuja. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

Kansainvälisen viitenumeron käyttöönoton siirtymävaihe käynnistyi euromaksualueella 1.12.2010. RF -viitestandardi mahdollistaa viitenumeron käytön rajat ylittävissä maksuissa SEPA -alueella. RF -viite tuo muutoksia tilisiirtotietoihin, lomakkeisiin sekä maksuaineistojen muotoon. Lopullista siirtymäaikataulua ei vielä ole vahvistettu. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

Maksamisessa siirtymäaika SEPA:an päättyi lokakuun 2011 lopussa. Kotimaisten tilinumeroiden käyttö päättyi ja maksuaineistot päivitettiin kansainvälisen standardin mukaisiksi 31.12.2010. Pankit ja ohjelmistotalot kuitenkin jatkoivat poistuvien maksuliikennepalvelujen tarjoamista 31.10.2011 asti. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

Pankkien SEPA:n edellytykset täyttävien maksuliikennepalveluiden kehittäminen tapahtui vuoden 2011 alussa. Asiakkailta niiden käyttöönotto edellytti maksupalvelusopimusten ja ohjelmistojen päivittämistä. Osa pankeista alkoi tarjota SEPA -maksuliikennepalvelua ja loputkin valmistuivat kesään 2011 mennessä. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

1.4.2011 alkaen tilisiirtolomakkeissa on hyväksytty ainoastaan kansainvälinen IBAN -tilinumero ja pankin BIC -koodi. Vuoden 2012 loppuun mennessä kansalliset tilinumerot on poistettava kokonaan lomakkeilta. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

Nykyisten standardien mukaisten maksuaineistojen vastaanotto pankeissa päättyi 31.10.2011. Maksuja ei enää välitetä ilman kansainvälistä IBAN -tilinumeroa ja pankin BIC -tunnusta, eikä kotimaisia maksuaineistomuotoja oteta vastaan. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

1.1.2012 alkaen pankkien välillä ei enää välitetä kotimaisessa muodossa tilisiirtoja. Tavoitteena, että kotimainen suoraveloitus lakkaa toimimasta 31.12.2013. Sen korvaa SEPA -suoraveloitus. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

3.2 SEPA -organisaatio Suomessa

Suomessa toimivien pankkien yhtenäiseen euromaksualueeseen valmistautumista koordinoidaan Finanssialan Keskusliiton yhteistyöelimissä, joihin osallistuvat pankkien ja Finanssialan Keskusliiton edustajat. Sidosryhmien näkemyksien huomioonottaminen SEPA -foorumien avulla tukee yhtenäisen euromaksualueen toteutumista suunnitellusti. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 7.)

Suomen SEPA -foorumi ja sen ydinryhmä ovat keskeisessä asemassa Suomen SEPA -organisaatiossa. Foorumi toimii sidosryhmien vaikuttamiskanavana yhtenäisen euromaksualueen toteuttamisen edistämiseksi, ja se kokoontuu 1-2 kertaa vuodessa. Foorumiin kutsutaan sellaisten osapuolien edustajia, joiden rooli yhtenäisen euromaksualueen toteutumisessa on merkittävä. Foorumin edustajat tulevat esimerkiksi julkisesta hallinnosta, keskusjärjestöistä, liitoista, suuryrityksistä, pienistä ja keskisuurista yrityksistä, kaupan alalta, ohjelmistotaloista ja maksupäätevalmistajista. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 7.)

SEPA -foorumissa on myös ydinryhmä, johon on kutsuttu edustajia erijäsenorganisaatioista tavoitteena saada aikaan aktiivisesti kuukausittain toimiva ryhmä erilaisten sidosryhmien edustajia, jotka sitoutuvat omalla työpanoksellaan toteuttamaan yhtenäistä euromaksualueutta. SEPA -foorumin ydinryhmä ottaa kantaa erilaisiin yhtenäisen euromaksualueen asioihin ja aikatauluihin. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 7.)

SEPA:an liittyviä asioita valmistellaan Finanssialan Keskusliiton piirissä ja käsitellään erilaisissa toimitelmissä. Yhteisistä asioista päättävänä elimenä toimii Maksuliiketoimikunta. Yhteisiä asioita ja aikatauluja valmistellaan maksuliikejaostossa. Lisäksi yksittäisiä asioita valmistellaan erilaisissa projekteissa ja työryhmissä. SEPA - tapahtumien välitykseen liittyviä asioita, kuten infrastruktuurin muutoksia on toteutettu erillisessä SEEBACH -projektissa, jossa ovat mukana kaikki Suomessa maksuliikenneyhteistyössä toimivat pankit sekä suurimmat pohjoismaiset pankit. (Finanssialan Keskusliitto 2010. 7.)

SEPA – korttiasioita käsittelee Korttimaksamisen jaosto. Se pitää yhteyttä maksupäätövalmistajiin, viranomaisiin sekä korttimaksamisen kannalta keskeisiin järjestöihin. Korttimaksamisen jaosto seuraa korttimaksamisen standardointia, jota tehdään EPC:n (The European Payments Council) Cards Working Group:issa. (Finanssialan Keskusliitto 2010. 7.)

Suomen Pankki tukee yleisvalvojan roolissaan pankkien valmistautumista SEPA:an organisoimansa maksujärjestelmien ohjausryhmän (MJO) säännöllisissä kokouksissa. Suomen Pankin edustajat toimivat myös laajan SEPA -foorumin ja SEPA -foorumin Ydinryhmän puheenjohtajina. (Finanssialan Keskusliitto 2010. 7.)

3.3 Yhtenäinen infrastruktuuri ja standardit

Eurooppalaisten pankkien näkemyksen mukaan tarvitaan yksi tai useampi keskitetty Euroopan laajuinen maksujen selvityskeskus (Pan-European Automated Clearing House, PE-ACH), jotta maksujenvälitys kaikkien alueella toimivien pankkien kesken toimisi. Suomessa toimivat pankit liittyivät tällaiseen PE-ACH -selvityskeskukseen, Euro Banking Associationin (EBA Clearing) STEP2 SCT (SEPA Credit Transfer) -järjestelmään, kustannustehokkuuden vuoksi ja yhtenäisen euromaksualueen euro-määräisten maksujen perillemenon takaamiseksi. EBA Clearingin lisäksi Euroopassa toimii myös joukko clearingkeskuksia, jotka hoitavat pankkien välisten maksujen ja katteiden selvityksiä. Clearingkeskukset ovat joko maakohtaisia tai laajemmin toimivia, ja ne voivat tarjota myös muita maksujenvälityspalveluita jäsenilleen. (Finanssialan keskusliitto 2010, 7-8.)

EBA Clearing on kehittänyt STEP2 SCT -palvelua Suomessa toimivien pankkien aloitteesta, jotta Suomen kotimaan maksujenvälityksen palvelutaso säilyisi myös yhtenäiseen euromaksualueeseen siirryttäessä. Esimerkiksi yöaikaan tapahtuva maksujen selvitys ja katteensiirto on yksi näistä palveluista, mikä takaa nopean maksujen välityksen säilymisen. Maksut ovat käytännössä saajan pankissa aamuyöllä maksupäivää seuraavana pankkipäivänä. Katteensiirto tapahtuu Euroopan keskuspankin Target2 järjestelmässä pankkien keskuspankissa olevien tilien välillä. Palvelu otettiin käyttöön joulukuussa 2008. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 8.)

EBA Clearingin STEP2 SCT- palvelu tukee myös muita Suomessa toimivien pankkien sopimia tilisiirron lisäpalveluita, kuten skandinaavisten merkkien, suomalaisen viitteen, maksupäivän ja maksuihin liittyvien lisäerittelyiden välittämistä. Euroopan laajuiset maksutapahtumien selvitys- ja katteensiirtoratkaisut korvaavat siirtymäajan kuluessa nykyiset Suomessa toimivien pankkien aikaisemmin käyttämät selvitys- ja katteensiirtoratkaisut. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 8.)

Yhtenäisen euromaksualueen kehittämisen yhtenä tavoitteena on, että asiakkaat ja pankit voisivat käyttää samaa standardia riippumatta siitä, mitä pankkia käytetään tai siitä, onko kyseessä maksu maan sisällä tai maksu toiseen SEPA -alueen maahan. Pankkien välisessä SEPA -tilisiirron ja SEPA -suoraveloituksen tapahtumien välityksessä on pakollista käyttää ISO 20022 XML-pohjaisia sanomia EPC:n soveltamisohjeiden mukaisesti. Yritysassiakkaan ja pankin välisissä yhteyksissä otetaan tilisiirto- ja suoraveloituspalveluissa sekä tiliraportoinnissa käyttöön ISO 20022 XML-pohjaiset sanomat kansallisten sanomastandardien sijaan. Uusien sanomien käyttöönottoaikataulu on palvelu- ja pankkikohtainen. Kaikki eurooppalaiset pankit eivät kuitenkaan ainakaan alkuvaiheessa ole sitoutuneet noudattamaan ISO 20022 XML-maksustandardia. (Finanssialan Keskusliitto 2010, 9.)

3.4 SEPA -palvelut

Viime vuosien ajan olemme eläneet siirtymäaika, jolloin kansalliset palvelut ja SEPA -palvelut ovat olleet käytössä rinnakkain. Kansalliset maksuliikennepalvelut poistuvat käytöstä vaiheittain, mutta kaikkien kansallisten palveluiden tarkkaa päätymisajankohtaa ei ole vielä vahvistettu. Uusia SEPA -palveluita ovat tilisiirto, maksukortit, suoraveloitus sekä e-lasku, joista seuraavaksi kerrotaan tarkemmin.

3.4.1 Tilisiirto

SEPA -tilisiirto (SEPA Credit Transfer) merkitsee sitä, että sekä kotimaassa että toiseen SEPA -maahan voi maksaa samalla tavalla. SEPA -tilisiirto korvaa vanhat kotimaanmaksuaineistot, palkka-aineistot sekä ulkomaan maksuaineistot siltä osin kuin ne täyttävät SEPA:n vaatimukset. Maksaminen poikkeaa kotimaan maksusta esimerkiksi siten, että saajan pankkiyhteys merkitään kansainvälisessä muodossa: tilinnumero IBAN ja pankin BIC -koodi eli SWIFT -osoite. (Sampo Pankin www-sivut 2011.)

Teknisesti SEPA -tilisiirto korvaa vanhat maksuaineistot XML-muotoisella maksutusaineistolla. SEPA -tilisiirto perustuu ISO -organisaation julkaisemaan ISO20022 standardiin (ISO20022.pain.001.001.02 (03)), joista pankit ovat yhteistyössä tehneet soveltamisohjeen. SEPA -maksuaineiston tuottaa tavallisesti joko aineiston muodostava järjestelmä, kuten ostoreskontra tai palkkaohjelma, tai aineisto muunnetaan muunto-ohjelmalla. Myös maksupalaute muuttuu XML-pohjaiseksi, joka helpottaa huomattavasti yritysten prosessien automatisointia. (JKN Consulting Oy:n www-sivut.)

Kuluttajille SEPA -tilisiirron käyttöönotto tarkoittaa IBAN -muotoisen tilinumeron ja pankin BIC -koodin käyttöä maksuissa. Kuluttajien on jatkossa aina ilmoitettava oma pankkitilinsä IBAN -muodossa. Yrityksille SEPA -tilisiirron käyttöönotto tarkoittaa IBAN -tilinumeron ja pankin BIC -koodin käyttöönoton lisäksi uuden tilisiirtostandardin käyttöönottoa yrityksen järjestelmissä. (Finanssialan Keskusliiton www-sivut 2011.)

3.4.2 Maksukortit

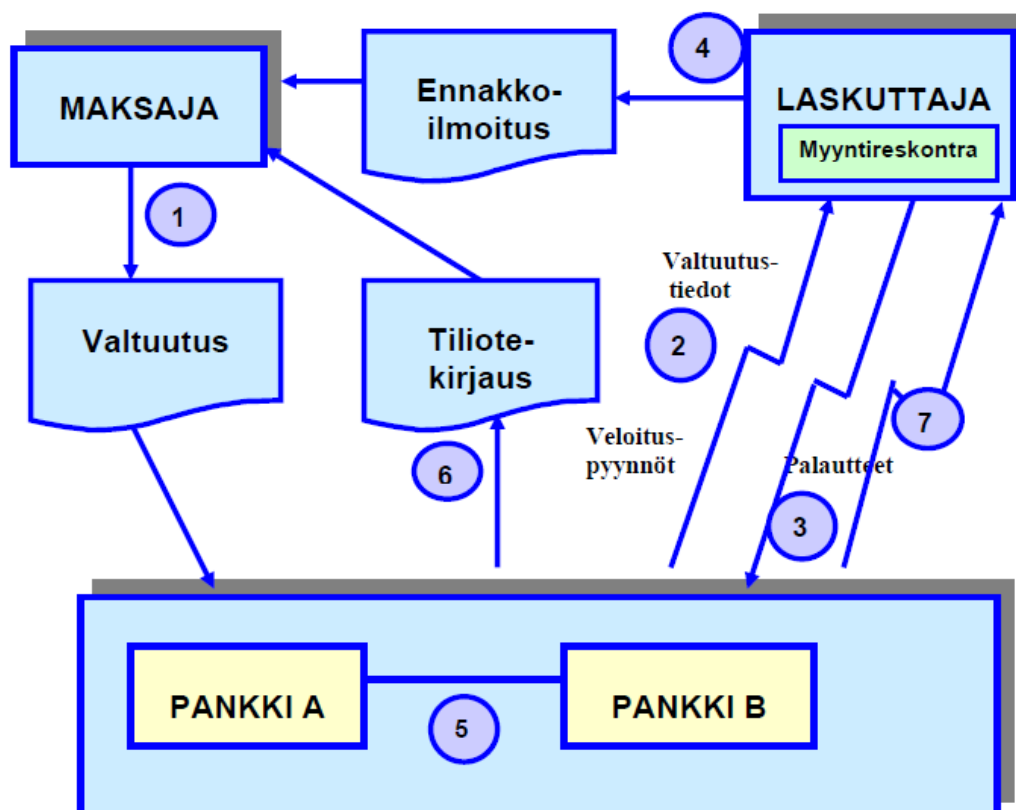
SEPA -kelpoinen maksukortti käy yleisesti maksamiseen ja käteisen nostoon euro-alueella samalla tavalla kuin kotimaassa. SEPA -kelpoiset maksukortit ovat sirukortteja, jolla ehkäistään korttien väärentämistä ja väärinkäyttöä. SEPA -kelpoiset kortit toimivat aivan kuten ennenkin, mutta niitä voi käyttää pankkikortin tapaan ostoksiin ja käteisnostoihin myös ulkomailla. (Sampo Pankin www-sivut 2011.)

Kaikki uudet maksukortit ovat sirukortteja, eli ostosten maksaminen kauppa- ja palvelu-yrityksissä kortilla tapahtuu sirukorttia lukevalla laitteella. Tällöin ostos kuitataan näppäilemällä kortin tunnusluku laitteeseen, eikä allekirjoitusta enää tarvita. Korttimaksuja vastaanottavien yritysten tulee hankkia sirumaksupäätte ja päivittää se vastaanottamaan myös kansainvälisiä maksukortteja. (Sampo Pankin www-sivut 2011.)

3.4.3 Suoraveloitus

Eurooppalaiset pankit ovat voineet ottaa käyttöön yhtenäisen, eurooppalaisen SEPA - suoraveloituksen 1.11.2009 alkaen. Suoraveloitus on tarkoitettu laskuttajalle, joka toistuvasti laskuttaa samoja asiakkaitaan joko kiinteällä tai vaihtelevalla summalla. Tällaisia laskuttajia voivat olla esimerkiksi puhelin- ja energialaitokset, lehtitalot, isännöitsijätoimistot sekä kunnallissektori. (Finanssialan Keskusliitto 2011.)

Maksajan pankki kerää ensin maksajilta valtuutukset eli luvat laskujen veloittamiseen maksajien pankkitileiltä ja toimittaa valtuutustiedot laskuttajalle. Tämän jälkeen laskuttaja toimittaa maksajalle tiedoksi erillisen ennakoilmoituksen tulevista veloituksista, sekä veloituspyyntö pankille konekielisenä. Suoraveloituspalvelussa pankki veloittaa laskun summat maksajien tileiltä eräpäivänä ja hyvittää ne koontina laskuttajan tilille. Kuviossa 2 on havainnollistettu suoraveloitujärjestelmää. SEPA - suoraveloitus soveltuu erityisesti rajat ylittävien maksujen keräämiseen, johon aiemmin ei ole ollut tarjolla vastaavaa palvelua. (Finanssialan Keskusliitto 2011.)

- 1 Maksaja antaa valtuutuksen pankissaan
- 2 Pankki välittää valtuutustiedot laskuttajalle
- 3 Laskuttaja toimittaa veloituspyyntö pankkiinsa
- 4 Laskuttaja toimittaa ennakoilmoituksen maksajalle
- 5 Pankit veloittavat maksajien tilejä ja hyvittävät laskuttajien tilejä
- 6 Maksaja saa tiliotteella tiedon suoritetuista veloituksista
- 7 Laskuttaja saa pankistaan palautteen onnistuneista ja epäonnistuneista veloituksista

Kuvio 2. Suoraveloitustietojärjestelmän yleiskuva (Finanssialan Keskusliitto 2009a, 3).

SEPA -suoraveloitusta (SEPA Direct Debit, SDD) on mahdollista käyttää sekä kansallisiin että rajat ylittäviin suoraveloituksiin koko yhtenäisellä euromaksualueella. Se on tarkoitettu ensisijaisesti yritysten ja yksityishenkilöiden välisiin maksuihin. SEPA -suoraveloitukset ovat euromääräisiä yksittäisiä tai toistuvia suoraveloituksia, joiden rahamäärää ei ole rajoitettu. Sekä maksajan että laskuttajan tilin tulee olla yhtenäisellä euromaksualueella sijaitsevassa pankissa ja pankkien tulee kummankin tarjota SEPA -suoraveloituspalvelua. (Sampo Pankin www-sivut 2011.)

Merkittävimmät erot kotimaiseen suoraveloituskäytäntöön ovat maksun palautusoi-
keus, sekä valtakirjamenettely. Suomessa on ollut käytäntönä, että maksaja antaa
pankille suoraveloitusvaltakirjat, jotka pankin on säilytettävä ja ylläpidettävä. Uudes-
sa SEPA -suoraveloituskäytännössä maksaja antaa valtakirjansa suoraan laskuttajalle
tai muuttaa valtakirjaa laskuttajan kanssa ilman, että siitä tulee tietoa maksajan pan-
kille. Täten maksajan pankki ei voi varmistaa valtakirjan oikeellisuutta ilman lisätar-
kistuksia. Valtuutuksen voi antaa laskuttajalle joko kirjallisena tai sähköisessä muo-
dossa. Laskuttaja myös säilyttää ja ylläpitää valtakirjoja. Valtakirjan voimassaolo
päätyy kun viimeisestä suoraveloituksesta on kulunut 36 kuukautta. (Finanssialan
Keskusliitto 2009a, 2.)

SEPA -suoraveloituksen etuja laskuttajalle ovat kustannustehokkuus maksujen peri-
misessä, veloituspäivän tarkka määrittely, sekä varmuus maksun suorittamisesta.
SEPA -suoraveloitus tarjoaa mahdollisuuden optimoida yrityksen kassavirta ja kas-
sanhallinta. Laskuttaja voi periä saatavia maksajilta 32 maasta käyttäen vain yhtä
laskutustapaa. SEPA -suoraveloituksen etuja maksajalle ovat yksinkertaisuus lasku-
jen maksamisessa ja myöhässä maksettujen laskujen minimalisointi, saapuneiden
maksujen täsmäytyksen helppous, sekä suoraveloituksen helppous. Maksaja voi
myös tietyin edellytyksin pyytää valtuuttamansa maksun palauttamista 8 viikon sisäl-
lä veloituksesta. (Sampo Pankin www-sivut 2011.)

Suomalaisen suoraveloituksen päättymisajankohtaa ei ole vielä päätetty. Tämän het-
ken näkemyksen mukaan kotimainen suoraveloitus päättyy alkuvuonna 2014. Fi-
nanssialan Keskusliiton mukaan suomalaiset pankit ja suurlaskuttajat suhtautuvat
varauksella SEPA -suoraveloituksen sopivuuteen suomalaisen suoraveloituksen kor-
vaavana maksutapana. Pankit suosittelvatkin suomalaisen suoraveloituksen kor-
vaamista e-laskuun ja SEPA -tilisiirtoon perustuvilla palveluilla. (Tapiolan www-
sivut 2011.)

3.4.4 E-lasku

E-lasku on suomalaisten pankkien yhdessä kehittämä turvallinen laskutus- ja mak-
samistapa, jossa laskut tulevat yritykseltä sähköisessä muodossa suoraan asiakkaan

verkkopankkiin. E-lasku on Suomessa voimakkaasti kehittyvä palvelu, jollaista ei muualla Euroopassa ole vielä yleisesti käytössä. Suomessa toimivat pankit suosittelivat kansallisen suoraveloituksen korvaamista e-laskuun perustuvilla maksupalveilla. E-lasku onkin syrjäyttämässä kansallisen suoraveloituksen. E-laskutuksen käyttäminen tuo laskuttajalle merkittäviä hyötyjä. Kustannussäästöjä syntyy järjestelmien yksinkertaistumisesta, saapuvien maksujen vastaanottamisesta viitteellisinä tilisiirtoina, ja siitä ettei yrityksen tarvitse lähettää ennakkoilmoituksia postitse verkkopankkia käyttäville asiakkaille. (Finanssialan Keskusliitto 2009b, 9.)

Maksajan kannalta e-laskun maksaminen on nopeaa ja vaivatonta, sillä maksun maksamiseen tarvittavat tiedot ovat valmiina verkkopankissa. Maksajan tulee vain hyväksyä lasku maksettavaksi. Maksaja voi myös sopia pankin kanssa laskuttajakohteisesti, keiden laskuttajien lähettämät maksut pankki voi maksaa automaattisesti eräpäivänä. Automaattinen maksaminen on maksajan kannalta vähintään nykyisen suoraveloituspalvelun tasoinen. (Finanssialan Keskusliitto 2009b, 7.)

Elinkeinoelämän Keskusliiton ja Finanssialan Keskusliiton kesäkuussa 2011 teettämän kyselyn mukaan verkkolaskutusta käyttävien yritysten määrä on lisääntynyt. Mitä suurempi yritys on, sitä varmemmin sillä on verkkolaskutus käytössä. Vähintään 250 henkilöä työllistävistä yrityksistä verkkolaskutus on käytössä 80 prosentilla. Teollisuus on verkkolaskutuksen, kuten SEPA -maksujenkin, lähettämässä edelläkävijä. Kyselyyn osallistui 485 Elinkeinoelämän Keskusliiton jäsenyritystä. (Finanssialan Keskusliitto 2011.)

E-laskun etu laskuttajalle on pankin kautta välitettävien laskujen turvallisuus ja varmuus. Laskuttaja tekee laskuun valmiin maksuehdotuksen, joka mahdollistaa maksutietojen muuttumattoman ja virheettömän välityksen koko laskutus- ja maksuketjun läpi. Laskuttaja säästää myös laskujen tulostus-, postitus- ja materiaalikuluissa. Maksajalle e-laskun käsittely on vaivatonta. Maksaja vastaanottaa laskun sähköisessä muodossa, joten laskunkäsittely on mahdollista täysin automaattisesti. (Finanssialan Keskusliitto 2009b, 9.)

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Yhtenäisen Euromaksualueen vaikutuksia Satakuntalaisiin pk-yrityksiin. Pyrkimyksenä oli vastata kysymykseen, mitkä ovat SEPA:n hyödyt ja haitat kaupan- ja palvelualueiden yritysten näkökulmasta. Pyrkimyksenä oli myös selvittää, mitkä ovat olleet SEPA:n siirtymisen kustannukset. Tutkimuksessa käytettiin sekä kvalitatiivisia, että kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä, sillä ne ovat toisiaan täydentäviä lähestymistapoja (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 136).

4.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Tutkimus aloitettiin kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimuksella. Laadullinen tutkimus soveltuu parhaiten tutkimukseen, jossa pyritään ymmärtämään ilmiön merkitystä syvemmin ja monipuolisemmin. Lisäksi tarkoituksena oli varmistua siitä, että myöhemmin toteutetussa kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskitytään tutkimusongelman kannalta tarkoituksenmukaisiin seikkoihin. Laadullisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelminä ovat esimerkiksi erilaiset haastattelut ja havainnoinnit. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164.) Tämän tutkimuksen kvalitatiivinen osuus koostui haastattelusta, joka toteutettiin puhelimen ja sähköpostin välityksellä.

Kvalitatiivista tutkimusta voidaan käyttää kvantitatiivisen tutkimuksen esitutkimuksena tarkoituksena taata, että aiotut mitattavat seikat ovat tarkoituksenmukaisia tutkimuksen ongelmien kannalta ja mielekkäitä tutkimushenkilöille (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 136). Pyrinkin haastattelun avulla täsmentämään tutkimusongelmaa ennen varsinaista tutkimusta ja sain hyödyllistä tietoa tutkimuslomakkeen muodon ja kysymysten sisällön täsmentämiseksi.

Haastateltavien huolellinen valikoiminen on hyvin olennaista varsinkin tutkimuksessa, jossa haastateltavien määrä on pieni. Tutkimuksen kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti, ei satunnaisotoksen menetelmää käyttäen, kuten määrällisessä tutkimuksessa usein on tapana (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164). Valitsin haastatteluun Satakunnan Yrittäjät ry:n SEPA – asiantuntija Jouko Viljamaan. Säh-

köpostin ja puhelimen välityksellä tehdyn haastattelun (LIITE 1) avulla pyrittiin tämentämään tutkimusongelmaa, sekä laatimaan tutkimuskysymykset kvantitatiivista tutkimusta varten. Myös yrityksille lähetettävässä kyselylomakkeessa oli avoimia kysymyksiä, jotta yritysten näkökulmat pääsisivät paremmin esille.

4.2 Kvantitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa ollaan usein kiinnostuneita erilaisista luokitteluista, syy- ja seuraussuhteista, vertailusta ja numeerisiin tuloksiin perustuvasta ilmiön selittämisestä. Keskeisiä ovat johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, aiemmat teoriat, hypoteesien ja käsitteiden määrittely, sekä tutkimusaineiston saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon. Määrällisessä tutkimuksessa pyritään keräämään empiiristä havaintoaineistoa, jonka avulla tehdään yleistyksiä jostakin ilmiöstä. (Jyväskylän Yliopiston www-sivut 2011.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa otantajoukko on lähes poikkeuksetta suurempi kuin kvalitatiivisessa tutkimuksessa. Tutkimusaineistoa käsitellään useimmiten tilastollisesti, joka mahdollistaa suurten tietomäärien käsittelyn. Tässä tutkimuksessa otantajoukkoon kuului 801 kaupanalan, sekä 1635 palvelualan yritystä. Yhteensä kohdeyrityksiä oli siis 2426, joista 146 yrityksen sähköpostiosoite oli virheellinen tai poissa käytöstä. Potentiaalisia vastaajia oli täten yhteensä 2280.

Aineiston keruumenetelmänä kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytettiin sähköistä kyselylomaketta. Kyselylomakkeen etuna pidetään yleensä sitä, että sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto: tutkimukseen voidaan saada paljon henkilöitä ja voidaan myös kysyä monia asioita (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 195). Valitsin sähköisen kyselylomakkeen tiedonkeruumenetelmäksi, sillä kohdeyrityksiä oli paljon, että mikään muu menetelmä ei olisi ollut mahdollinen. Sähköinen kyselylomake on myös turvallinen tiedonkeruumenetelmä, sillä yritykset saivat sähköpostilla käyttäjätunnuksen ja salasanan kyselylomakkeeseen vastaamista varten, joten ulkopuoliset eivät ole päässeet vastaamaan kyselyyn.

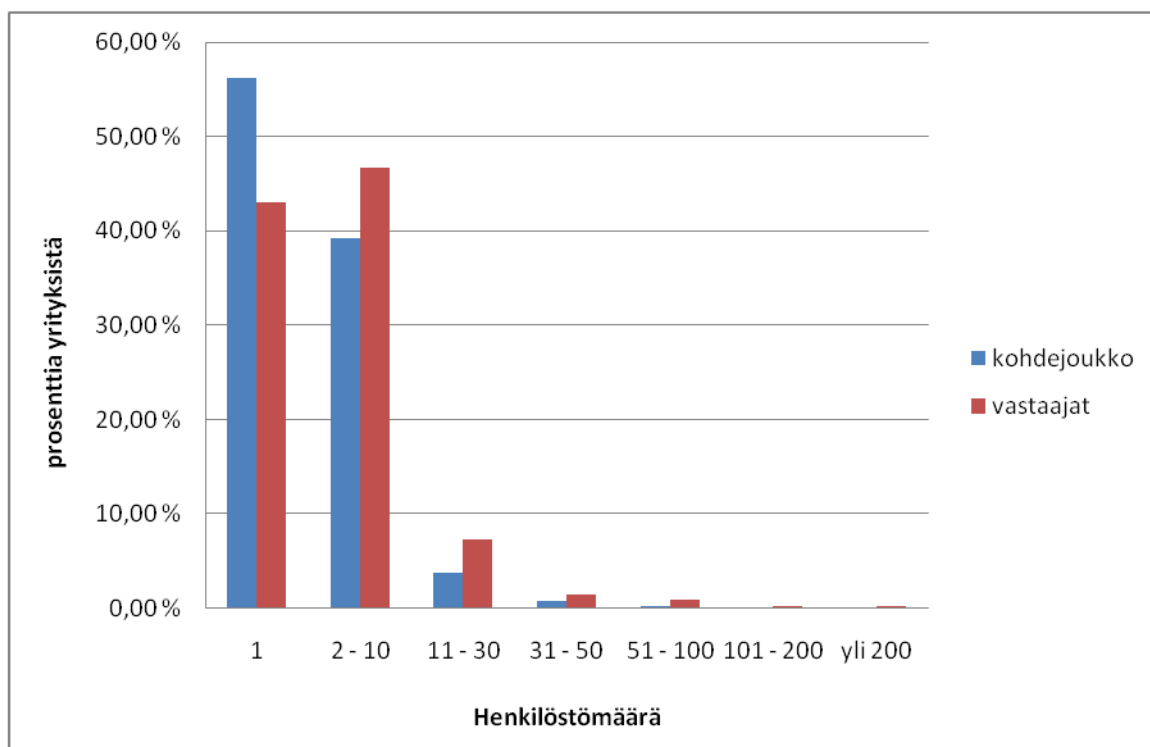
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

5.1 Taustatiedot

Sähköinen kysymyslomake (Liite 2) lähetettiin 17.10.2011 yhteensä 2426 yritykselle, joista 146 yrityksen sähköpostiosoite oli virheellinen tai poissa käytöstä. Potentiaalisia vastaajia oli täten yhteensä 2280. Vastausaikaa oli 26.10.2011 saakka ja muistutus lähetettiin 24.10.2011 kaikille, jotka eivät vielä olleet vastanneet kyselyyn. Vastauksia saatiin 330 kappaletta, joten vastausprosentiksi muodostui 14,5 %.

Vastaajista 29,4 % oli kaupanalan yrityksiä ja 70,6 % palvelualan yrityksiä. Valtaosa vastanneista yrityksistä oli pieniä yhden hengen tai 2 – 10 hengen yrityksiä.

Seuraavalla kuviolla on vertailtu vastanneita yrityksiä kohderyhmän yrityksiin henkilöstömäärän avulla. Kuviosta huomaamme, että vastanneiden ryhmä on hyvin samankaltainen kuin kohderyhmä. Tämä vaikuttaa positiivisesti tutkimuksen luotettavuuteen.

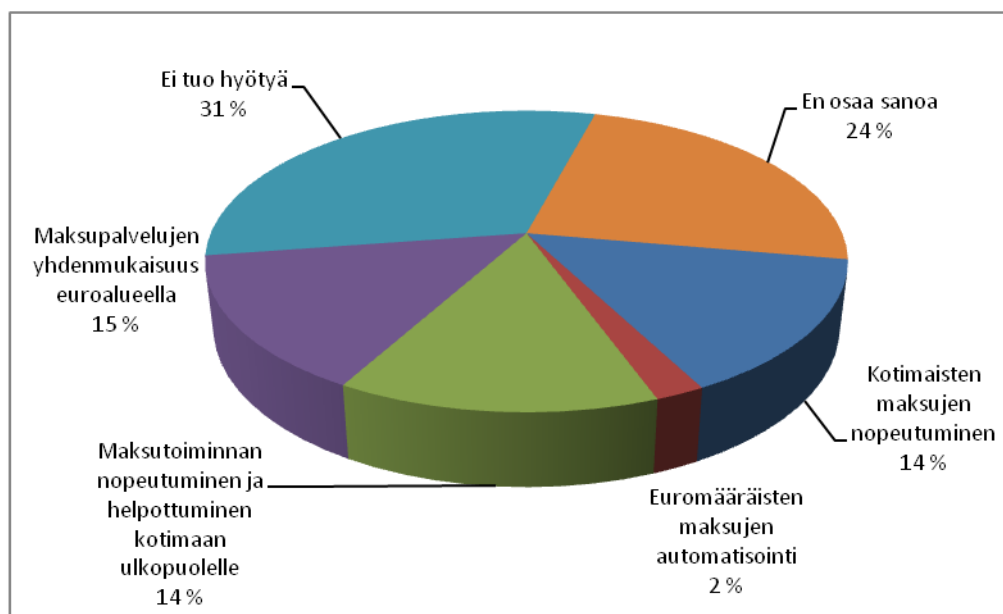

Kuvio 3. Vastanneet yritykset verrattuna tutkimuksen kohdejoukkoon.

Vastanneista 330 yrityksestä 57 eli 17,3 % ilmoitti toimivansa myös kotimaan ulkopuolella. Loput 82,7 % yrityksistä toimii pelkästään Suomessa.

5.2 Mielipiteet ja tiedon saatavuus

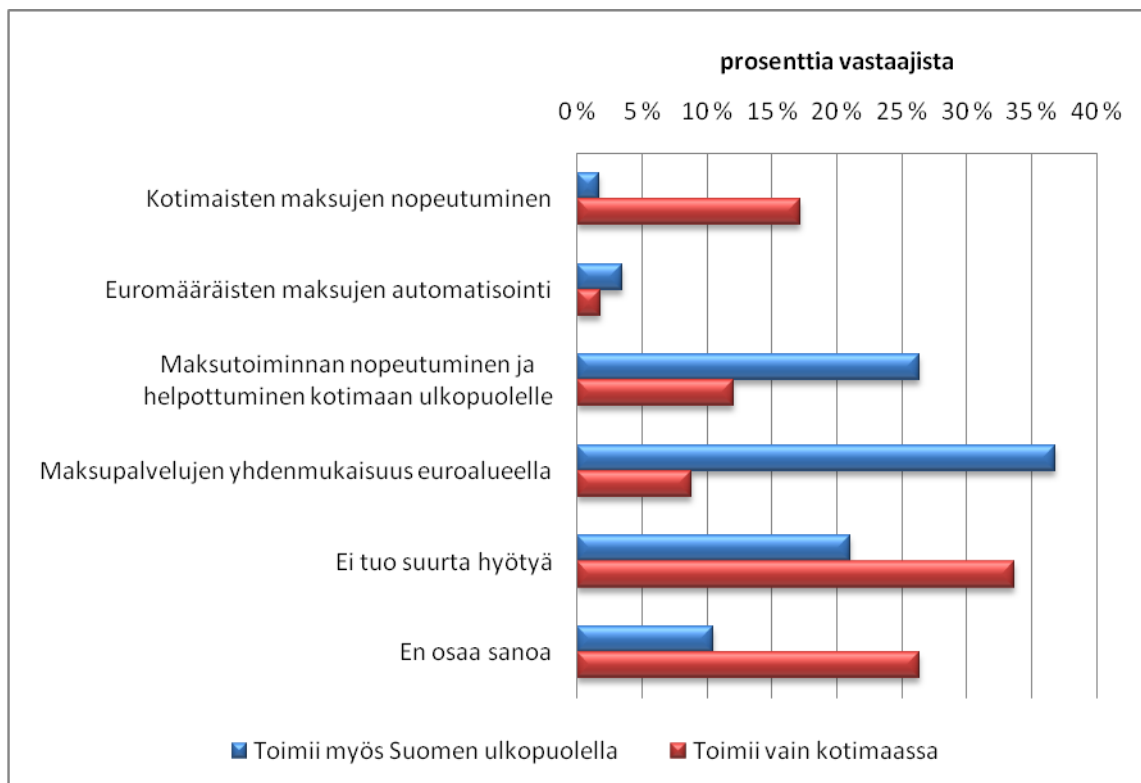
Haastateltuani SEPA -asiantuntija Jouko Viljamaata, oli hän sitä mieltä, että pienyrityksille on tuskin suurtakaan hyötyä SEPA:sta, mutta ulkomaan maksujen nopeutumisen vuoksi ulkomaankauppaa tekevät yritykset hyötyvät. Kyselylomakkeen avulla saamani tulokset olivat samansuuntaisia (Kuvio 4). Kaikista kyselyyn vastanneista yrityksistä suurin osa, eli 31 %, ei katso SEPA:n tuovan suurta hyötyä.

Kuvio 4. Merkittävin SEPA:n tuoma hyöty.

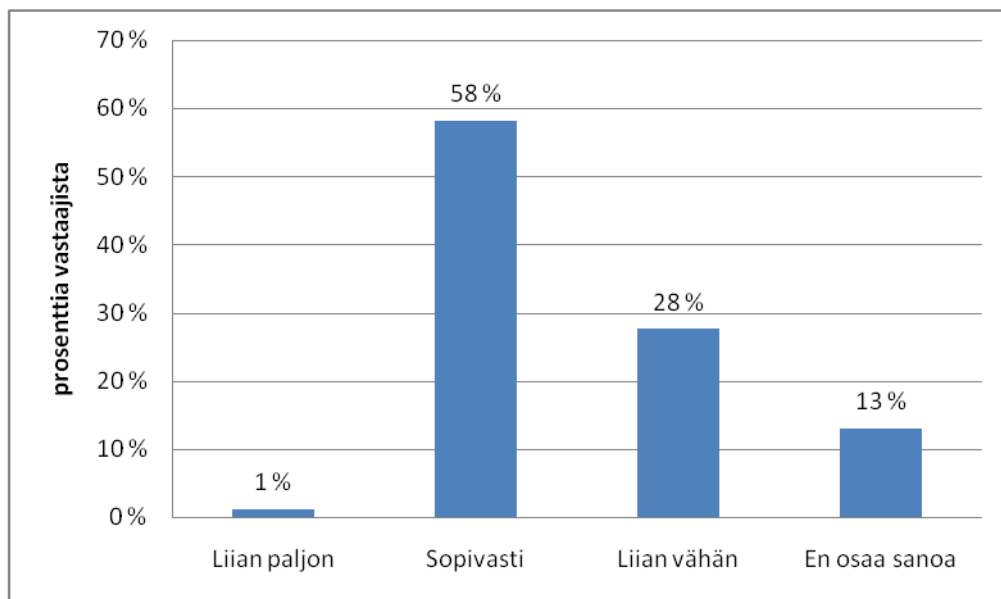
Vertailtaessa kotimaan ulkopuolella toimivia yrityksiä vain kotimaassa toimiviin huomataan, että kotimaan ulkopuolella toimivat yritykset kokevat yhtenäisen euromaksualueen hyödyllisemmäksi (Kuvio 5). Suomen ulkopuolella toimivista yrityksistä 37 % mainitsi suurimmaksi hyödyksi maksupalvelujen yhdenmukaisuuden euroalueella. Maksutoiminnan nopeutumisen ja helpottumisen kotimaan ulkopuolelle ilmoitti suurimmaksi hyödyksi 26 % Suomen ulkopuolella toimivista yrityksistä.

Vain kotimaassa toimivista yrityksistä valtaosa, eli 34 %, ei koe SEPA:n tuovan suurta hyötyä ja 26 % yrityksistä ei osannut sanoa. Kolmanneksi eniten, eli 17 %, vain kotimaassa toimivista yrityksistä ilmoitti suurimmaksi hyödyksi kotimaisten maksujen nopeutumisen. Kotimaan ulkopuolella toimivista yrityksistä kotimaisten maksujen nopeutumista piti suurimpana hyötynä vain 2 % vastanneista.

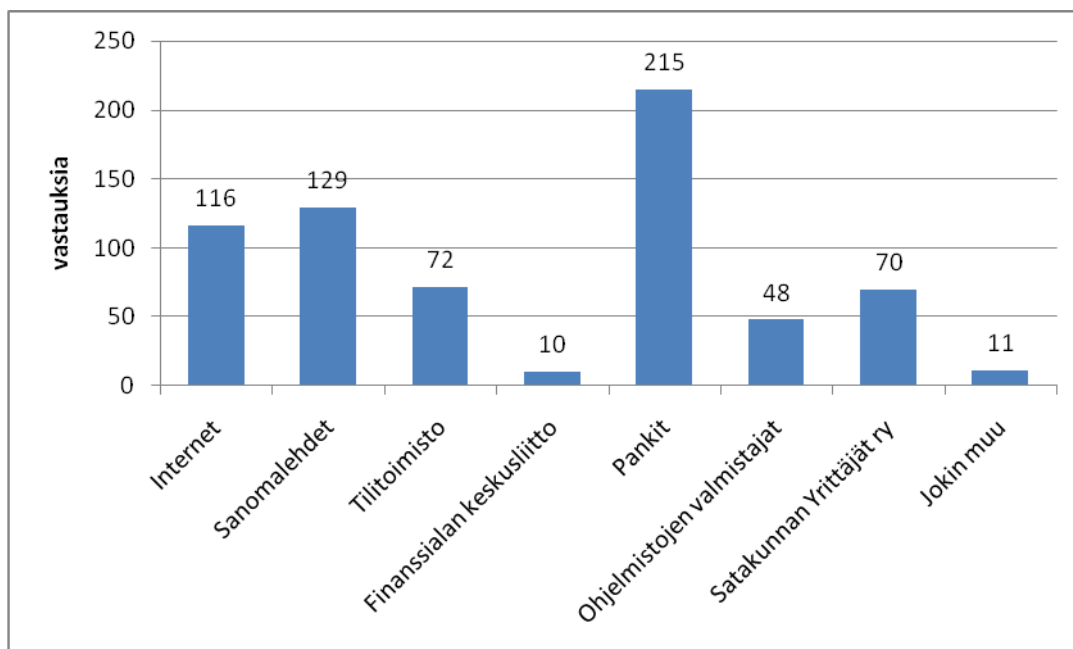
Kuvio 5. Suurin SEPA:n tuoma hyöty vain kotimaassa toimivien ja myös kotimaan ulkopuolella toimivien yritysten näkökulmasta.

Kyselystä kävi ilmi, että valtaosa yrityksistä kokee yhtenäiseen euromaksualueeseen liittyvää tietoa olleen sopivasti saatavilla (Kuvio 6). Vastanneista 28 % kokee, että tietoa on ollut saatavilla liian vähän.

Kuvio 6. Aiheeseen liittyvän tiedon saatavuus.

Vastanneista yrityksistä 215 mainitsi saaneensa aiheeseen liittyvää tietoa pankeista (Kuvio 7). Seuraavaksi eniten tietoa on saatu sanomalehdistä ja tämän jälkeen Internetistä. Vastausvaihtoehdoista sai valita yhden tai useamman ja yhteensä vastauksia tuli 671 kappaletta.

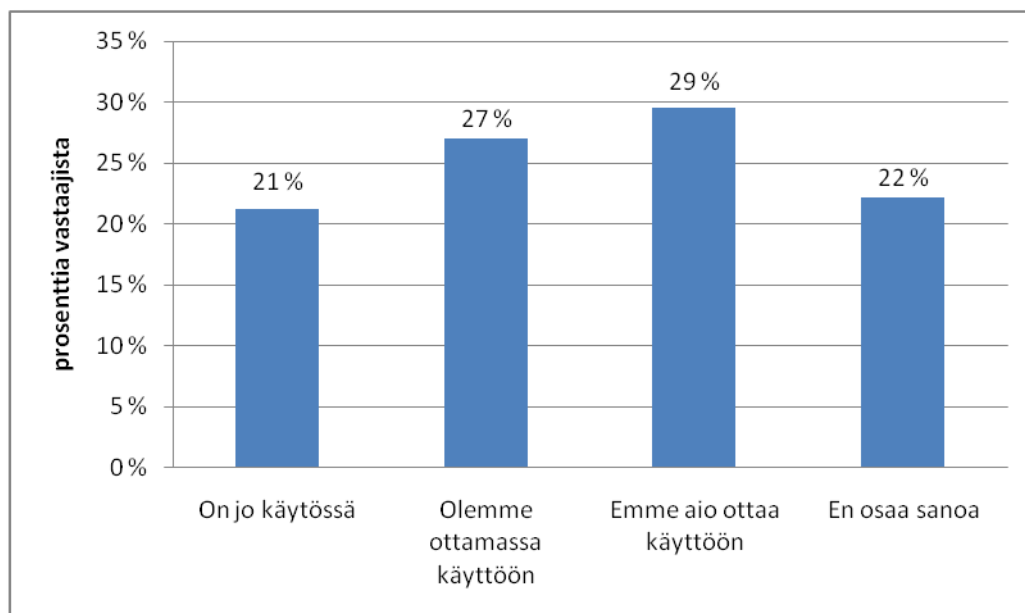
Kuvio 7. Lähteet, joista yritykset ovat saaneet tietoa.

Yhtenä vastausvaihtoehtona kysymykseen, mitä yritykset ovat saaneet tietoa, oli jokin muu, joka keräsi 11 vastausta. Vastajat mainitsivat muiksi tiedon lähteiksi kirjanpitäjän, luottokunnan, television, Suomen Yrittäjät sekä talousalan lehdet. Aiheeseen liittyvää tietoa on saatu myös koulutusten yhteydessä, oman yritysryhmän sisäisellä tiedotuksella sekä tämän kyselyn pohjalta.

5.3 E-laskun käyttöönotto

Elinkeinoelämän Keskusliiton ja Finanssialan Keskusliiton kesäkuussa 2011 teettämän kyselyn mukaan verkkolaskutusta käyttävien yritysten määrä on lisääntynyt. Mitä suurempi yritys on, sitä varmemmin sillä on verkkolaskutus käytössä. (Finanssialan Keskusliitto 2011.) Kyselyn avulla päädyin samansuuntaisiin tuloksiin.

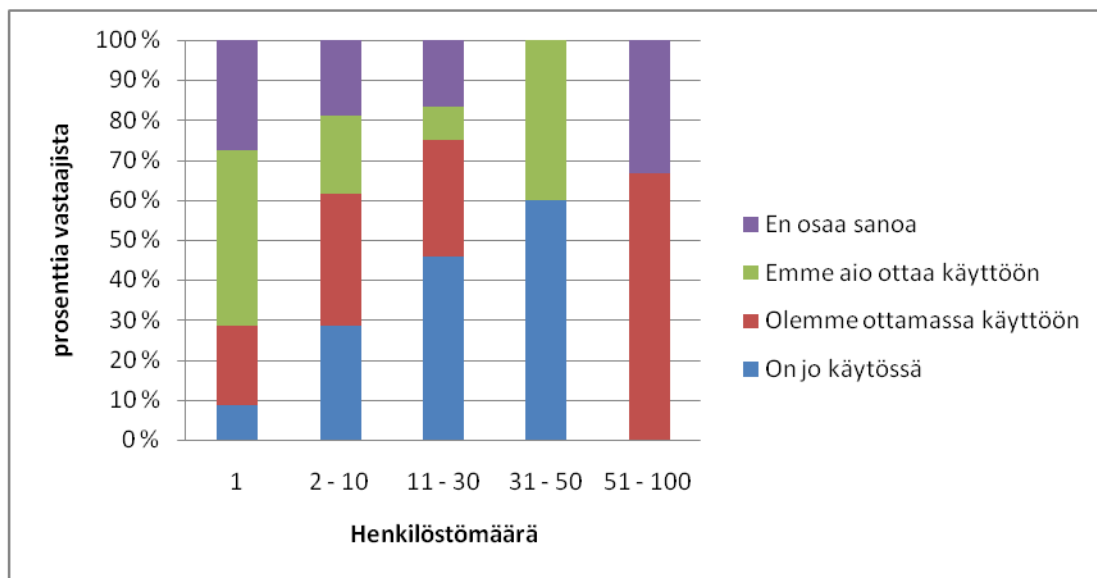
Kysyttäessä, aikovatko yritykset ottaa käyttöön e-laskun, olivat mielipiteet melko tasaisia. Kyselyyn vastanneista yrityksistä 29 % ei aio ottaa käyttöön verkkolaskutusta (Kuvio 8).

Kuvio 8. E-laskun käyttöönotto.

Tarkasteltaessa E-laskun käyttöönottoa suhteessa yritysten henkilöstömäärään, huomataan, että mitä suurempi yritys on, niin sitä varmemmin sillä on e-laskutus käytössä (Kuvio 9). E-laskua käyttää vain 8,5 % yhden henkilön työllistävistä yrityksistä,

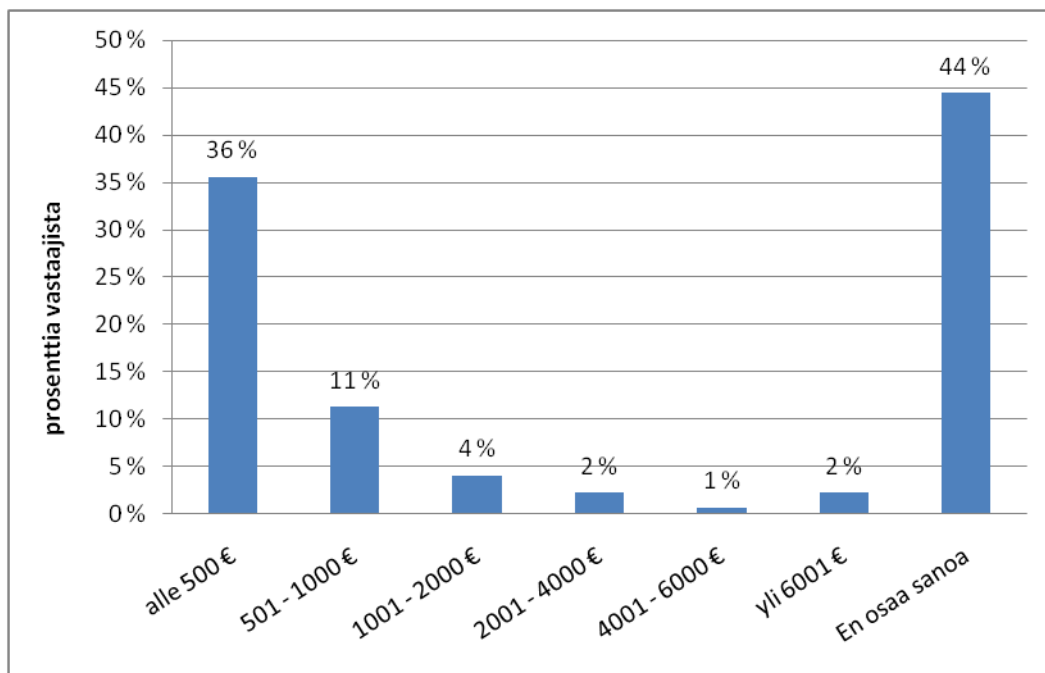
kun taas 31 – 50 henkilön yrityksissä sama luku on jo 60 %. Täytyy huomata, että kyselyyn vastasi vain yksi 101 – 200 henkilöä työllistävä yritys ja yksi yli 200 henkilöä työllistävä yritys, joten heidän vastauksiaan ei ole huomioitu kuviossa harhaanjohtavuuden välttämiseksi.

Kuvio 9. E – laskun käyttöönotto suhteessa yrityksen henkilöstömäärään.

5.4 Kustannukset

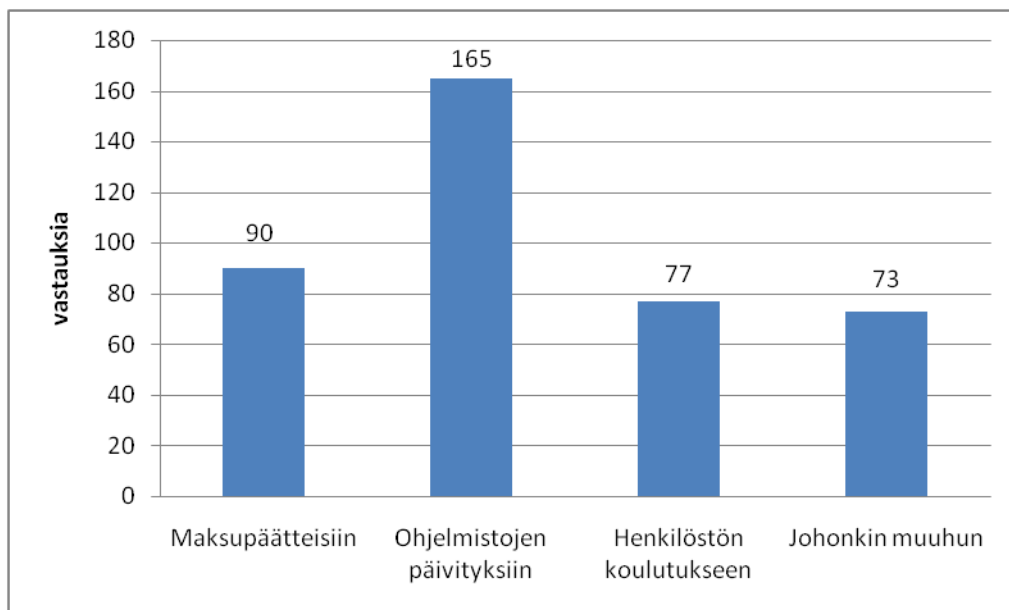
Kysyttäessä SEPA:n aiheuttamia kustannuksia yritykselle, suurin osa vastaajista ei osannut sanoa (Kuvio 10). Vastaajista 36 % arvioi kustannukset alle 500 euroksi ja 11 % vastaajista 501 – 1000 euroksi. Kysyessäni kustannusten suuruutta SEPA – asiantuntija Jouko Viljamaalta, hän arvioi kustannukset tuhansiksi noin viisi henkilöä työllistävissä yrityksissä.

Kuvio 10. SEPA:n tuomat kustannukset.

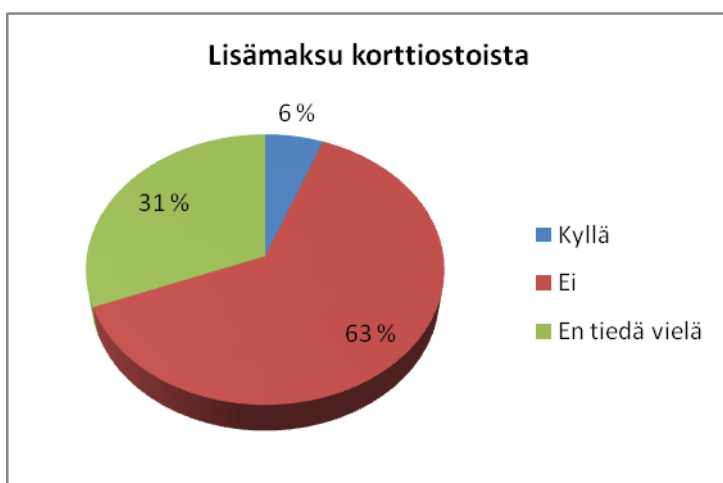
Kysyttäessä, mihin kustannukset ovat kohdistuneet, keräsi ohjelmistojen päivitykset eniten vastauksia (Kuvio 11). Vastausvaihtoehtoja sai valita yhden tai useamman ja vastauksia tuli yhteensä 405 kappaletta.

Johonkin muuhun - vastausvaihtoehdon valitsi 73 vastanneista. Heistä 30 ilmoittivat, ettei kustannuksia ole syntynyt lainkaan. Kustannusten ilmoitettiin kohdistuvan asi-
antuntijapalveluiden ostamiseen, henkilökohtaisiin menoihin, asiakasrekisterin päi-
vittämiseen käytettyyn työaikaan, laskupohjien ja lomakkeiden päivityksiin sekä
pankin maksuihin. Oman työajan menetyksen mainitsivat 6 vastaajaa. Vastaajista 4
mainitsivat, että luottokorttiprovisioiden määrä on kasvanut merkittävästi, jopa ne-
linkertaistunut, kun Debit – kortit ovat korvanneet pankkikortit.

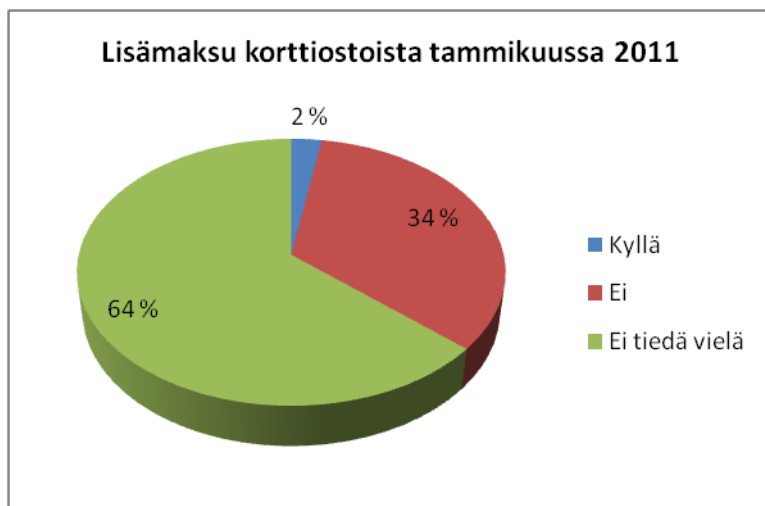
Kuvio 11. Kustannusten kohdistuminen.

Vaikka moni yritys mainitsi luottokorttiprovisioiden kasvaneen merkittävästi, vain 6 % vastaajista ilmoitti aikovansa periä lisämaksua korttistoista (Kuvio 12).

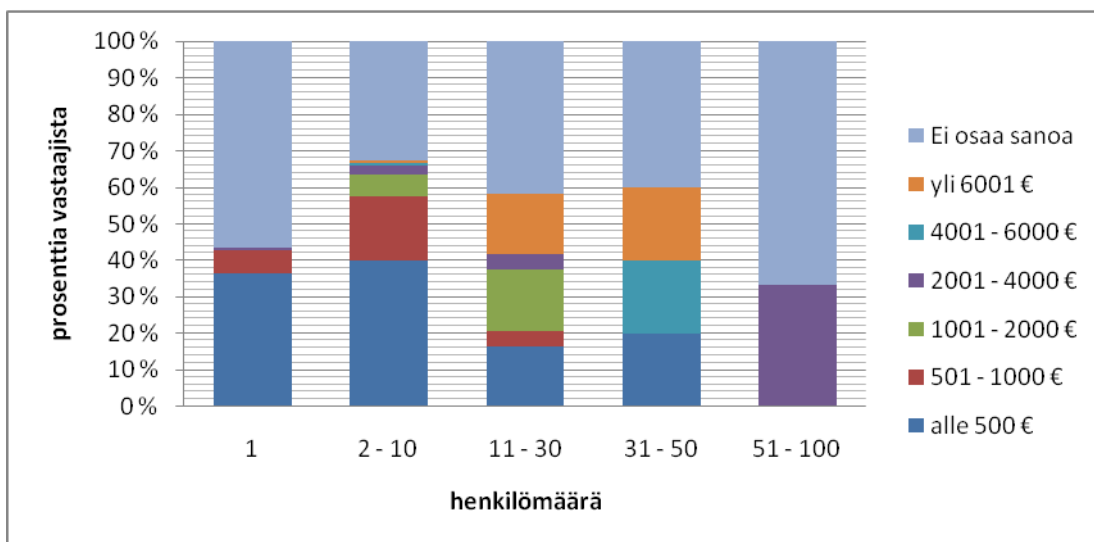
Kuvio 12. Lisämaksu korttistoista lokakuussa 2011.

Satakunnan Yrittäjät ry:n toteutti tammikuussa 2011 maksukortti uudistus -kyselyn, jolloin vain 2,6 % kyselyyn vastanneista yrityksistä aikoi periä lisämaksua korttistoista (Kuvio 13). Tuolloin 33,8 % vastanneista ei aikonut periä lisämaksua ja valtaosa, eli 64 % ei vielä tiennyt.

Kuvio 13. Lisämaksu korttistoista tammikuussa 2011.

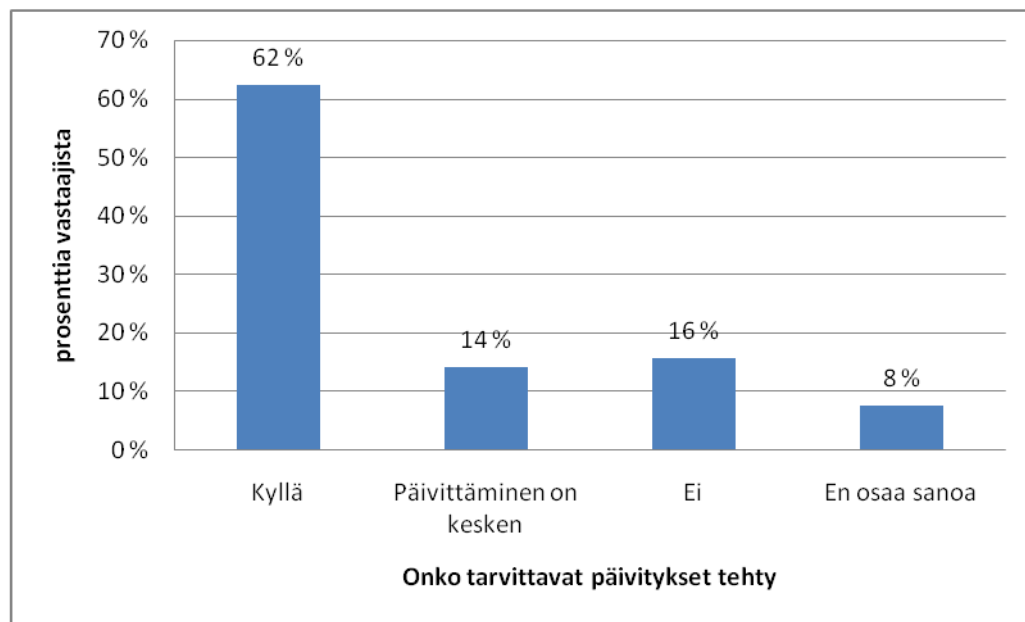
Seuraavassa diagrammissa on havainnollistettu, kuinka yrityksen koko henkilöstömäärän perusteella vaikuttaa SEPA:n tuomiin kustannuksiin (Kuvio 14). Täytyy kuitenkin huomata, että 101 – 200 ja yli 200 henkilöä työllistäviä yrityksiä on kumpainkin vain yksi, joten heidän vastauksensa on jätetty pois kuviosta harhaanjohtavuuden välttämiseksi. Kuviosta nähdään, että yhden hengen työllistävästä yrityksistä 36 % arvioi kustannuksiksi alle 500 euroa, kun taas 33 % 51 – 100 henkilöä työllistävästä yrityksistä arvioi kustannuksiksi 2001 – 4000 euroa. Kustannukset ovat siis yhteydessä yrityksen kokoon.

Kuvio 14. Henkilöstömäärän vaikutus SEPA:n tuomiin kustannuksiin.

5.5 SEPA -päivitykset

Nykyisten standardien mukaisten maksuaineistojen vastaanotto pankeissa päättyi 31.10.2011. Tämän kyselyn vastausaika oli 17. – 26.10.2011, jolloin vielä 16 % vastaajista ilmoitti, etteivät he ole tehneet tarvittavia päivityksiä ja 14 % vastaajista ilmoitti päivittämisen olevan vielä kesken (Kuvio 15).

Kuvio 15. Yritysten SEPA – valmius.

5.6 Avoimet kysymykset

Kyselylomakkeen lopussa oli kaksi avointa kysymystä, johon vastaaja sai kirjoittaa vapaasti. Ensimmäisessä avoimessa kysymyksessä kysyttiin, mistä yritys olisi kaivannut enemmän tietoa liittyen yhtenäiseen euromaksualueeseen. Kysymykseen vastasi yhteensä 54 yritystä. Vastaajat olisivat kaivanneet enemmän tietoa

- E-laskutusohjelmista
- SEPA -uudistuksen takana olleista päätöksentekijöistä
- ”todellisesta” syystä SEPA – uudistukseen
- SEPA -päivityksistä
- käytännön toimenpiteistä pienyrityksen näkökulmasta
- hyödyistä Suomessa toimivalle pienyritykselle

Vastauksista kävi ilmi, että yritysten mielestä yhtenäiseen euromaksualueeseen liittyvä informaatio olisi pitänyt esittää yksinkertaisesti ja kansantajuisesti. Ongelmana ei ole ollut aiheeseen liittyvän tiedon vähäisyys, vaan tiedon ymmärrettävyys. Vastajaat olisivat kaivanneet selkokielisen ja käytännönläheisen luettelon kaikista tarvittavista toimenpiteistä yrityksen kannalta sekä aikataulun, mihin mennessä eri päivitukset on otettava käyttöön. Monet vastaajista olisivat kaivanneet tietoa siitä, miten yhtenäinen euromaksualue vaikuttaa niin sanotusti pieniin ihmisiin, eli pienyrittäjiin, jotka eivät toimi kotimaan ulkopuolella. Missään ei konkreettisesti kerrota, miten SEPA vaikuttaa pieniin yrityksiin ja mitä pitäisi käytännössä tehdä.

Tietoa olisi kaivattu enemmän pankeilta, luottokunnalta sekä Satakunnan Yrittäjät ry:ltä. Vastajaat olisivat kaivanneet enemmän tietoa myös siitä, miten varmistaa, että maksut menevät todella perille, koska toimijoina on useita eri osapuolia. Ei voi olla varma, mitkä toimijoista noudattaa SEPA – sääntöjä.

Monet vastaajista mainitsivat, että perustelut miksi tällaiseen järjestelmään siirrytään, ovat olleet puutteelliset, eikä SEPA:n tuomia konkreettisia hyötyjä ole selvitetty pienyrittäjän näkökulmasta.

Toiseen avoimeen kysymykseen sai kirjoittaa jotakin, mitä haluaisi vielä sanoa. Kysymykseen vastasi yhteensä 64 yritystä. Kävi ilmi, että yritysten mielipiteet SEPA:sta ovat pääosin negatiivisia. Seuraavassa joitakin seikkoja, jotka nousivat vastauksista esille:

- SEPA:sta ei ole mitään hyötyä pienyrittäjälle, vain kustannukset lisääntyvät.
- SEPA on vielä kaukana ideaalitalanteesta, sillä esimerkiksi E-laskun hinnoittelu on kohtuutonta.
- SEPA on liian kallis järjestelmä pienille yrityksille.
- Pankkien valmiudet siirtymiseen ovat tapahtuneet liian hitaasti.
- Pankeissa on ollut liian vähän osaavaa, neuvovaa henkilökuntaa.
- Selkeät ohjeet tarvittavista toimenpiteistä ovat puuttuneet.
- Koko uudistus on vain vaikeuttanut maksuliikennetoimintaa.
- Pankkien valmius on ollut yllättävän eritasoista eri pankeissa.

- E-lasku on helpottanut laskutusta ja kirjanpitoa.
- Yrityksen tulee nostaa hintojaan, jotta SEPA:n tuomat kulut saa peitettyä.
- Kortilla maksamisen käyttöönotto asiakaspalvelun parantamiseksi ei ole kannattavaa juuri tällä hetkellä, sillä kulut ovat liian suuret.

6 TULOSTEN TARKASTELU JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitkä ovat olleet yhtenäisen euromaksualueen vaikutukset satakuntalaisiin pk-yrityksiin. Tavoitteena oli kartoittaa kaupan- ja palvelualueen yritysten ajatuksia SEPA -hankkeesta, sen tuomia ongelmia ja hyötyjä sekä sen vaikutuksia yritysten kustannuksiin.

6.1 Tutkimuksen tulosten tarkastelu

Teoreettisen tutkimuksen avulla saatiin selville, että SEPA:n merkittävimmät vaikutukset yrityksiin liittyvät taloushallinnon ja maksuliikenteen muutoksiin sekä SEPA:n tuomiin palveluihin. SEPA:n tuomiksi hyödyiksi mainittiin maksuliikenteen helpottuminen yhtenäisten standardien ansiosta sekä lisäpalvelujen, kuten E-laskun ja maksujen sähköisen välittämisen tuomat helpotukset yritysten maksujen käsittelyyn. SEPA tuo erityisesti suurille yrityksille mahdollisuuden tehostamiseen ja kustannussäästöihin taloushallinnon ja maksuliikenteen rationalisoinnin kautta, sillä yhden tilin kautta on mahdollista hoitaa koko SEPA -alueen maksuliikenne samoin standardein ja järjestelmiin.

Empiirinen tutkimus toteutettiin haastattelulla sekä yrityksille lähetettävällä sähköisellä kyselylomakkeella. Empiirisen tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää SEPA:n vaikutuksia satakuntalaisten kaupan- ja palvelualan pk-yritysten näkökulmasta. Valtaosa kyselyyn vastanneista yrityksistä oli pieniä yhden tai 2 – 10 hengen yrityksiä. Vastanneista yrityksistä 82,7 % toimii pelkästään kotimaassa.

Kyselylomakkeen vastauksista näki selvästi, että SEPA:sta on eniten hyötyä kotimaan ulkopuolella toimiville keskisuurille yrityksille. SEPA -asiantuntija Jouko Viljamaan haastattelusta kävi ilmi, että pienille yrityksille on tuskin suurtakaan hyötyä SEPA:sta, mutta ulkomaankauppaa tekevät yritykset hyötyvät. Päätyin tutkimukseni samoihin tuloksiin. Kyselyn tuloksista huomataan, että kotimaan ulkopuolella toimivat yritykset kokevat yhtenäisen euromaksualueen hyödyllisemmäksi, sillä 37 % mainitsi suurimmaksi SEPA:n tuomaksi hyödyksi maksupalvelujen yhdenmukaisuuden euroalueella ja 26 % maksutoiminnan nopeutumisen ja helpottumisen kotimaan ulkopuolelle. Pelkästään kotimaassa toimivista yrityksistä valtaosa ei koe SEPA:n tuovan suurta hyötyä, mutta kotimaan maksujen nopeutumisen koki suurimmaksi hyödyksi 17 % vain kotimaassa toimivista vastaajista.

Valtaosa kyselyyn vastanneista yrityksistä kokee SEPA:an liittyvää tietoa olleen sopivasti saatavilla, mutta avointen kysymysten perusteella kävi ilmi, että tietoa olisi kaivattu lisää käytännön toimenpiteistä pienyritysten näkökulmasta. Ongelmana ei siis ole ollut tiedon saatavuus vaan sen ymmärrettävyys. Missään ei konkreettisesti ole kerrottu, miten SEPA vaikuttaa pieniin yrityksiin, tai mitä yrittäjän tulisi käytännössä tehdä. Luultavasti tämä on ollut osasyynä siihen, että kyselyn tekohetkellä vasta 62 % yrityksistä oli tehnyt tarvittavat SEPA -päivitykset. Enemmän pienyrittäjiä koskevaa täsmätietoa olisi tarvittu.

Finanssialan Keskusliiton kesäkuussa 2011 teettämän tutkimuksen mukaan mitä suurempi yritys on, sitä varmemmin sillä on e -laskutus käytössä. Kyselyn vastausten perusteella päädyin samansuuntaisiin tuloksiin. Yhden henkilön työllistävästä yrityksistä vain 8,5 % ilmoitti käyttävänsä e -laskua, kun taas 30 – 50 hengen yrityksissä sama luku on jo 60 %. Kyselylomakkeen avointen kysymysten avulla saatiin selville, että e -laskutus on liian kallis järjestelmä pienelle yritykselle. Finanssialan Keskusliiton mukaan kustannussäästöjä syntyy järjestelmien yksinkertaistumisesta, saapuvien maksujen vastaanottamisesta viitteellisinä tilisiirtoina, ja siitä ettei yrityksen tarvitse lähettää ennakoilmoituksia postitse verkkopankkia käyttäville asiakkaille. Uskoisin, että tämän vuoksi e -laskutus on hyvä vaihtoehto yritykselle, joka laskuttaa asiakkaitaan usein, eikä niinkään pienille yrityksille, jotka laskuttavat harvemmin.

SEPA -asiantuntija Jouko Viljamaan mukaan SEPA:n kustannukset ovat tuhansia puhuttaessa muutaman hengen työllistävästä yrityksistä. Kyselyn vastauksista huomataan, että kustannusten suuruus on yhteydessä yrityksen kokoon. Yhden hengen työllistävästä yrityksistä 36 % arvioi kustannuksiksi alle 500 euroa, kun taas 33 % 51 – 100 hengen yrityksistä arvioi kustannuksiksi 2001 – 4000 euroa. Suurin osa kyselylomakkeeseen vastanneista yrityksistä ei kuitenkaan osannut arvioida SEPA:n aiheuttamia kustannuksia. Tämä saattaa johtua siitä, että kustannukset ovat kohdistuneet myös yrittäjien oman työajan menetykseen ja henkilökohtaisiin menoihin, kuten avoimesta vastausvaihtoehdosta kävi ilmi. Kustannusten tarkkaa summaa on siis vaikea arvioida.

Kaikkien korttimaksuja vastaanottavien yritysten on tullut hankkia sirukorttipäätte ja päivittää se vastaanottamaan myös kansainvälisiä maksukortteja riippumatta siitä toimiiko yritys kotimaan ulkopuolella vai pelkästään kotimaassa. Kyselylomakkeen avoimista kysymyksistä kävi ilmi, että luottokorttiprovisioiden määrä on kasvanut merkittävästi, jopa nelinkertaistunut, kun Debit -kortit ovat korvanneet tavalliset pankkikortit. Nousseista kustannuksista huolimatta vain 6 % vastaajista ilmoitti aikovansa periä lisämaksua korttistoista. Tämä saattaa johtua siitä, että vasta pieni osa suomalaisista yrityksistä perii korttistoista lisämaksua, joten lisämaksun periminen saattaisi karkottaa asiakkaat. Jotkin yritykset ovat luultavasti siirtäneet lisäkustannukset suoraan hintoihin.

6.2 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tutkimus on onnistunut, jos sen avulla saadaan luotettavia vastauksia tutkimuskysymyksiin. Tutkimus tulee tehdä puolueettomasti, rehellisesti ja niin, ettei tutkittaville aiheudu haittaa (Heikkilä 2008, 29). Kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tutkimuksen luotettavuutta. Luotettavuuden arvioimisessa voidaan käyttää käsitteitä validiteetti, eli pätevyys, sekä reliabiliteetti, eli toistettavuus.

6.2.1 Validiteetti

Validiteetti eli pätevyys kertoo missä määrin on onnistuttu mittaamaan sitä, mitä piti mitata. Ensisijaisesti kysely- ja haastattelututkimuksissa siihen vaikuttaa se, miten onnistuneita kysymykset ovat ja saadaanko niiden avulla ratkaisu tutkimusongelmaan. Karkeasti ilmaistuna validius tarkoittaa systemaattisen virheen puuttumista. Jos mitattavia käsitteitä ja muuttujia ei ole tarkoin määritelty, niin mittaustuloksetkaan eivät voi olla valideja. (Jyväskylän Yliopiston www-sivut 2011.)

Validiutta on hankala tarkastella jälkikäteen. Se on varmistettava etukäteen huolellisella suunnittelulla ja tarkoin harkitulla tiedonkeruulla. Tutkimuslomakkeen kysymysten tulee mitata oikeita asioita yksiselitteisesti ja niin, ettei vastaaja ymmärrä kysymyksiä eri tavalla kuin tutkija. Myös perusjoukon tarkka määrittely ja koskea vastausprosentti edesauttavat validin tutkimuksen toteutumista. (Heikkilä 2008, 30)

Olen varmistanut tutkimuksen validiteetin laatimalla kysymyslomakkeen kysymykset huolellisesti ja tarkistuttamalla kysymykset sekä ohjaavalla opettajallani että Satakunnan Yrittäjät ry:n toimitusjohtajalla Markku Kivisellä. Ennen kysymyslomakkeen laatimista haastattelin SEPA – asiantuntija Jouko Viljamaata täsmentääkseni kysymysten sisällön.

6.2.2 Reliabiliteetti

Tutkimuksen reliabelius tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta, eli sen kysyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Sisäinen reliabiliteetti voidaan todeta mittaamalla sama tilastoyksikkö useampaan kertaan. Tutkimuksen ulkoinen reliabiliteetti tarkoittaa, että mittaukset voidaan toistaa myös muissa tutkimuksissa ja tilanteissa. Yleensä puutteellinen reliabiliteetti johtuu satunnaisvirheistä, kuten otantavirheistä sekä erilaisista mittaus- ja käsittelyvirheistä. Tiettyyn rajaan asti tulosten tarkkuus riippuu myös otoksen koosta. Mitä pienempi otoskoko on, sitä sattumanvaraisempia tuloksia saadaan. (Heikkilä 2008, 30, 186–187.)

Laadullinen tutkimus ei välttämättä täytä toistettavuusvaatimusta, sillä tutkimuksen tulokset perustuvat haastateltavien omiin näkemyksiin ja mielipiteisiin aiheesta. Haastattelun avulla voidaan saada tuloksia, joita haastateltava ei välttämättä seuraavalla tutkimuskerralla huomaisi kertoa. Tämä ei mielestäni kuitenkaan tarkoita, että tutkimus ei olisi luotettava.

Määrällisen tutkimuksen reliabiliteetti on yhteydessä otoksen kokoon. Tulokset ovat sattumanvaraisia, jos otoskoko on kovin pieni. Lisäksi varsinkin kyselytutkimuksissa on otettava huomioon kato, joka tarkoittaa lomakkeen palauttamatta jättäneiden määrää (Heikkilä 2008, 30). Kyselylomake lähetettiin yhteensä 2426 yritykselle ja vastausprosentiksi muodostui 14,47 %, joka on mielestäni riittävä tutkimuksen reliabiliteetin varmistamiseksi.

Kyselyyn osallistuminen tapahtui täysin anonymisti, eikä vastauksista voitu mitenkään tunnistaa vastaajia. Näin ollen tutkimukseen osallistujat ovat todennäköisesti vastanneet rehellisesti lomakkeen kysymyksiin, eivätkä tutkimustulokset sen vuoksi ole vääristyneet. Yritykset saivat sähköpostilla linkin kyselylomakkeeseen, käyttäjätunnuksen ja salasanan, jonka ansiosta ulkopuoliset eivät ole päässeet vastaamaan kyselyyn. Myös tämä lisää tutkimuksen luotettavuutta.

LÄHTEET

Euroopan Keskuspankki. 2006. SEPA -esite. Viitattu 09.08.2011.

http://www.fkl.fi/teemasivut/sepa/tekninen_dokumentaatio/Dokumentit/sepa_brochure_2006fi.pdf

Finanssialan Keskusliiton www-sivut. Viitattu 30.07.2011. <http://www.fkl.fi>

Finanssialan Keskusliitto. 2009a. Suoraveloitus, laskuttajan ohje, versio 4.4.. Viitattu 02.08.2011. http://www.fkl.fi/materiaalipankki/ohjeet/Dokumentit/Suoraveloitus_laskuttajan_ohje.pdf

Finanssialan Keskusliitto. 2009b. Yhtenäinen Euromaksualue yrityksille. Viitattu 09.08.2011. http://www.fkl.fi/teemasivut/sepa/vaikutukset_yritystoimintaan/Dokumentit/Sepa_yrityksille.pdf

Finanssialan Keskusliitto. 2010. Kansallinen SEPA -siirtymäsuunnitelma. Versio 4. 2010. Viitattu 11.08.2011.

http://www.fkl.fi/teemasivut/sepa/tekninen_dokumentaatio/Dokumentit/SEPA_siirtymasuunnitelma_helmikuu_2010.pdf

Finanssialan Keskusliitto. 2011. Kysely: Yrittäjien ja kuluttajien SEPA -valmiudet. Viitattu 02.08.2011. http://www.fkl.fi/teemasivut/sepa/tutkimustietoa/Dokumentit/Sepavalmiudet_072011.pdf

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uud. p. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Helsinki: Tammi.

JKN Consulting Oy:n www-sivut. Viitattu 09.08.2011. <http://www.jknc.eu>

Jyväskylän Yliopiston www-sivut. Viitattu 06.12.2011. <http://www.jyu.fi>

Nordean www-sivut. Viitattu 15.09.2011. <http://www.nordea.fi>

Opus Capitan www-sivut. Viitattu 18.10.2011. <http://www.opuscapita.fi>

Sampo Pankin www-sivut. Viitattu 30.07.2011. <http://www.sampopankki.fi>

Suomen Pankin www-sivut. Viitattu 30.07.2011. <http://suomenpankki.fi>

Säästöpankin www-sivut. Viitattu 15.09.2011. <https://www.saastopankki.fi>

Tapiolan www-sivut. Viitattu 30.11.2011. <http://tapiola.fi>

Liite 1. Kysymykset SEPA -asiantuntija Jouko Viljamaalle

- 1) Mitkä ovat mielestäsi olleet suurimmat ongelmat Yhtenäiseen euromaksualueeseen siirtymisessä yrityksen näkökulmasta?
- 2) Mitkä ovat olleet suurimmat hyödyt, joita SEPA on tuonut yrityksille? (Finanssialan Keskusliitto luettelee hyödyiksi esimerkiksi kotimaisten maksujen nopeutumisen, euromääräisten maksujen automatisoinnin, maksutoiminnan nopeutumisen ja helpottumisen kotimaan ulkopuolelle, sekä maksupalveluiden yhdenmukaisuuden euroalueella. – Oletteko samaa mieltä?)
- 3) Onko SEPA:sta mielestänne hyötyä myös vain kotimaassa toimiville pienille yrityksille?
- 4) Osaatko arvioida SEPA:n tuomia kustannuksia yritykselle? Mihin kustannukset kohdistuvat ja mitä kokoluokkaa ne suurin piirtein ovat?
- 5) Käyttääkö yrityksenne SEPA -suoraveloitusta tai e-laskua? Kumpi vaihtoehto on mielestänne parempi pienille ja keskisuurille yrityksille ja miksi?
- 6) Onko teillä vielä jotakin epäselvää SEPA:an liittyen, johon haluaisitte vastauksia?

Liite 2. Kyselylomake yrityksille

Hei!

Olen Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelija ja teen yhteistyössä Satakunnan Yrittäjät ry:n kanssa tutkimusta Yhtenäisen euromaksualueen vaikutuksista yritys-
siin. Tutkimuksen kohderyhmänä ovat Satakunnan Yrittäjät ry:n kaupan- ja palvelu-
alan jäsenyritykset.

Toivoisin, että vastaisitte kyselyyn, joka löytyy osoitteesta:

<https://elomake.samk.fi/lomakkeet/1402/lomake.html>

Käyttäjätunnuksenne on xxx

Salasananne on xxx

Vastauksenne ovat tutkimuksen kannalta tärkeitä ja kaikki vastaukset käsitellään
anonymisti.

Vastausaikaa on 26.10.2011 klo.17.00 saakka.

Kiitos vastauksistanne ja mukavaa syksyn jatkoa!

Terveisin:

Marinka Mäkelä ja

Satakunnan Yrittäjät ry

SEPA -tutkimus

Tämä on Yhtenäiseen euromaksualueeseen liittyvä kysely, joka toteutetaan yhteistyössä Satakunnan Yrittäjät ry:n kanssa. Kyselyn avulla kartoitetaan SEPA:n vaikutuksia satakuntalaisiin kaupan- ja palvelualan yrityksiin.

Yhtenäinen euromaksualue, Single Euro Payments Area (=SEPA) on EU:n laajuinen maksamisen integraatiohanke, jonka tavoitteena on toteuttaa EU:n maksuliikenteen kotimarkkina-alue. Siirtymäkauden jälkeen kuluttajat, yritykset ja yhteisöt voivat maksaa ja vastaanottaa euromääräisiä maksuja sekä maan sisällä että maan rajojen ulkopuolelta samoin ehdoin riippumatta siitä, onko maksu maiden sisäinen vai niiden välinen.

- 1) Mikä on toimialanne?
 - a) Kaupan ala
 - b) Palveluala

- 2) Yrityksenne henkilömäärä?
 - a) 1
 - b) 2-10
 - c) 11-30
 - d) 31-50
 - e) 51-100
 - f) 101-200
 - g) yli 200

- 3) Toimiiko yrityksenne kotimaan ulkopuolella?
 - a) Kyllä
 - b) Ei

- 4) Mikä on mielestänne suurin hyöty, jonka SEPA on tuonut tai tulee tuomaan yrityksellenne mukanaan?
- a) Kotimaisten maksujen nopeutuminen
 - b) Euromääräisten maksujen automatisointi
 - c) Maksutoiminnan nopeutuminen ja helpottuminen kotimaan ulkopuolelle
 - d) Maksupalveluiden yhdenmukaisuus euroalueella
 - e) Ei tuo hyötyä
 - f) En osaa sanoa
- 5) Onko aiheesta ollut riittävästi informaatiota?
- a) Liian paljon
 - b) Sopivasti
 - c) Liian vähän
 - d) En osaa sanoa
- 6) Mistä olette saaneet tietoa? (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto)
- a) Internet
 - b) Sanomalehdet
 - c) Tilitoimisto
 - d) Finanssialan keskusliitto
 - e) Pankit
 - f) Ohjelmistojen valmistajat
 - g) Satakunnan Yrittäjät ry
 - h) Jokin muu, mikä? _____
- 7) Nykyisten standardien mukaisten maksuaineistojen vastaanotto pankeissa päättyy 31.10.2011. Onko yrityksenne jo tehnyt tarvittavat SEPA -päivitykset?
- a) Kyllä
 - b) Päivittäminen on kesken
 - c) Ei
 - d) En osaa sanoa

- 8) Aiotteko ottaa käyttöön e-laskun?
- a) On jo käytössä
 - b) Olemme ottamassa käyttöön
 - c) Emme aio ottaa käyttöön
 - d) En osaa sanoa
- 9) Aiotteko periä lisämaksua korttistoista? (Uusi laki mahdollistaa tämän myös korttikohtaisesti.)
- a) Kyllä
 - b) Ei
 - c) En tiedä vielä
- 10) Paljonko SEPA:n käyttöönotto on tuonut tai arvioitte tuovan kustannuksia yrityksellenne?
- a) alle 500
 - b) 501-1000
 - c) 1001-2000
 - d) 2001-4000
 - e) 4001-6000
 - f) yli 6000
- 11) Mihin kustannukset ovat kohdistuneet? (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto)
- a) Maksupäätteisiin
 - b) Ohjelmistojen päivityksiin
 - c) Henkilöstön koulutukseen
 - d) Johonkin muuhun, mihin? _____
- 12) Mistä olisitte kaivannut enemmän tietoa liittyen Yhtenäiseen euromaksualueeseen?
- 13) Mitä muuta haluaisitte sanoa?